

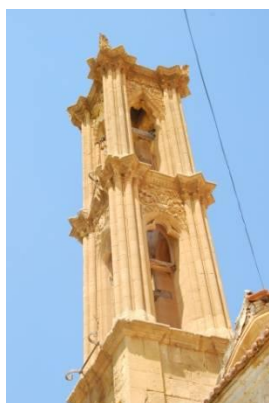

Η φωνή της Κατωκοπιάς

**Περιοδική έκδοση του
Κοινοτικού Συμβουλίου Κατωκοπιάς**

**Έτος 1^ο, Τεύχος 2^ο
Σεπτέμβριος 2015**

Κρατάμε ακόμα, μπορούμε,

να μην υποκύψουμε στο άδικο!

Συντονιστής:

Γιώργος Κ. Μιχαηλίδης, Κοινοτάρχης Κατωκοπιάς

Συντακτική Επιτροπή:

Θάνος Στ. Αθανασίου

Αγάθη Πρωτοπαπά-Βασιλείου

Φώτος Γιάννακας

Στέφος Α. Ζαχαρίου

Μαρία Λ. Κυπριανού

Γιώργος Κ. Μιχαηλίδης

Κυριάκος Μ. Μιχαηλίδης

Γεωργία Χρ. Παπασωζομένου

Κώστας Ν. Πρωτοπαπάς

Φοίβος Κ. Πρωτοπαπάς

Μαρία Χατζηκωστή -Τοπούζη

Μιχάλης Χατζηδημητρίου

Ανδρέας Χ. Χριστοδούλου

Γλωσσική Επιμέλεια:

Θάνος Στ. Αθανασίου

Αγάθη Πρωτοπαπά-Βασιλείου

Κώστας Ν. Πρωτοπαπάς

Φοίβος Κ. Πρωτοπαπάς

Μαρία Χατζηκωστή –Τοπούζη

Ανδρέας Χ. Χριστοδούλου

Ηλεκτρονική Επεξεργασία:

Γιώργος Κ. Μιχαηλίδης

Στέφος Α. Ζαχαρίου.

Copyright ©: Κοινοτικό Συμβούλιο Κατωκοπιάς

Περιεχόμενα

A/A	ΘΕΜΑ	σελίδες
1.	ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ.....	4
2.	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΣΥΝΟΛΩΝ..... (Κοινοτικό Συμβούλιο, Εταιρεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Πολιτιστικός Όμιλος «ΕΝ-ΔΟΞΗΣ», Κοινοτικό Συμβούλιο Νεολαίας)	6
3.	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΚΑΤΩΚΟΠΙΑΣ.....	12
4.	ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ.....	14
5.	ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΓΗ ΚΑΤΩΚΟΠΙΑΣ	15
6.	ΝΕΑΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.....	16
7.	ΝΕΑ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΚΑΤΩΚΟΠΙΤΩΝ.....	18
8.	ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ.....	19
9.	ΝΕΑ «ΔΟΞΑΣ» ΚΑΤΩΚΟΠΙΑΣ: Ποδόσφαιρο.....	20
10.	ΜΕΛΕΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΩΚΟΠΙΑ..... «Παιγνίδια στην Κατωκοπιά» (β' μέρος) του Ανδρέα Χ. Χριστοδούλου	21
11.	ΠΑΛΙΑ ΣΠΙΤΙΑ	24
12.	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ.....	27
13.	ΜΙΑ ΠΑΛΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ.....	29
14.	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ.....	29
15.	ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΜΕΡΗ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΩΚΟΠΙΑ: Γορτυνία.....	31
16.	ΣΥΝΤΑΓΕΣ.....	37
17.	ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΤΩΚΟΠΙΤΩΝ.....	38
18.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ.....	41
19.	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΝΕΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ: «Ορθοδοντική Θεραπεία για υγιή δόντια και όμορφο χαμόγελο για μικρούς και μεγάλους» της Μαριλένας Σκυλλουριώτη.	41
20.	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ.....	45

1. Κύριο άρθρο: Η επιστροφή στην Κατωκοπιά

του Γιώργου Κ. Μιχαηλίδη, Κοινοτάρχη Κατωκοπιάς

Αγαπητοί συγχωριανοί,

Δε θα εξετάσω σ' αυτό το άρθρο τις πιθανότητες γρήγορης λύσης του κυπριακού προβλήματος και κατά πόσο η λύση θα εφαρμοστεί και θα είναι λειτουργική, βιώσιμη και διαρκής. Ας υποθέσουμε ότι επιστρέφουμε στην Κατωκοπιά είτε σε λίγα ή πολλά χρόνια. Πώς λειτουργούμε σε τέτοια περίπτωση;

Ο ρόλος της κυβέρνησης θα είναι αποφασιστικός στη δημιουργία των προϋποθέσεων για την επανεγκατάσταση των εκτοπισθέντων στις περιοχές που θα επιστραφούν υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση. Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένας συντονιστικός φορέας. Οι περιοχές αυτές είναι ήδη υποβαθμισμένες. Συνεπώς, αυτές οι περιοχές, με εξαίρεση τα παράλια, θα χρειαστούν ιδιαίτερα μεγάλες προσπάθειες για να προσελκύσουν επενδύσεις. Το ότι οι Τούρκοι (το κατοχικό καθεστώς ή ο απλός κόσμος) έχουν παραμελήσει αυτά τα μέρη, για μένα δεν είναι μειονέκτημα. Αν τις είχαν αναπτύξει ανεξέλεγκτα (όπως τις ακτές), αυτό θα ήταν καταστροφικό για το φυσικό και το δομημένο περιβάλλον. Θα είχαν καταστρέψει και τις μνήμες μας.

Όσον αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση, τη βασική ευθύνη θα φέρει το Κοινοτικό Συμβούλιο το οποίο είναι και το μοναδικό καθολικά εκλεγμένο σώμα της Κατωκοπιάς. Όμως, το Κοινοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να συνδράμει και μια Επιτροπή Ανασυγκρότησης, η οποία θα εκλεγεί σε παγκοινοτική συγκέντρωση. Αυτή η Επιτροπή θα έχει (α') συμβουλευτικό χαρακτήρα όσον αφορά τις αποφάσεις και (β') θα συμμετέχει υποβοηθητικά στην υλοποίηση των αποφάσεων. Ένα άλλο μέτρο θα ήταν η απόσπαση αριθμού δημοσίων υπαλλήλων, οι οποίοι κατάγονται από την Κατωκοπιά, για να εργαστούν αποκλειστικά για την ανασυγκρότηση του χωριού.

Η επιστροφή θα είναι μια πολύ δύσκολη υπόθεση, η οποία απαιτεί χρηματοδότηση, υπομονή, προσοχή, μόχθο, συλλογικότητα, ανιδιοτέλεια και πολύ χρόνο.

Οι πρώτες ενέργειες θα πρέπει να στοχεύουν στην προσέλκυση κόσμου στην Κατωκοπιά όσο πιο συχνά γίνεται και σε όσο πιο μεγάλους αριθμούς γίνεται. Όλες οι συνεδρίες και δραστηριότητες του Κοινοτικού Συμβουλίου, της Επιτροπής Ανασυγκρότησης, της Εκκλησιαστικής Επιτροπής, του Κοινοτικού Συμβουλίου Νεολαίας και όλων των σωματείων της Κατωκοπιάς θα πρέπει να γίνονται στην ίδια την Κατωκοπιά. Θα πρέπει όλες οι θρησκευτικές τελετές

των Κατωκοπιτών, η θεία λειτουργία, βαπτίσεις, γάμοι, ονομαστικές γιορτές, κηδείες, ταφές, κ.ά. να γίνονται στην Κατωκοπιά, έστω με πενιχρά μέσα. Οι εκκλησίες μπορούν να λειτουργηθούν αμέσως, χωρίς κατ' ανάγκη να ανακατασκευασθούν ή επιδιορθωθούν ή εξοπλισθούν.

Προ του 1974, η κύρια δραστηριότητα των κατοίκων της Κατωκοπιάς ήταν η γεωργική. Στο μεταβατικό στάδιο, θα πρέπει να γίνουν συνεννοήσεις να μην ξηραθούν δέντρα. Δυστυχώς, οι επαγγελματίες γεωργοί έχουν λιγοστέψει και είναι κυρίως ηλικιωμένοι. Η νέα γενιά θα πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες της. Όσον αφορά τον γεωργικό τομέα, η κυβέρνηση θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα σ' αυτές τις περιοχές.

Όσον αφορά την επιδιόρθωση κτηρίων και υποδομών θα πρέπει να τεθούν προτεραιότητες. Είναι απαραίτητο όταν θα γίνει προσπάθεια εξεύρεσης χρημάτων. (Σημείωση: Θα μπορούσαν να προσφέρουν όσοι χωριανοί μπορούν. Οι χωριανοί θα μπορούσαν να βοηθήσουν και με εθελοντική εργασία). Κατά τη δική μου άποψη αυτές οι προτεραιότητες είναι κατά σειρά:

- (α') Παλαιός Ναός Παναγίας Χρυσελεύσας,
- (β') Παλαιό Σχολείο,
- (γ') Καινούργιος Ναός Παναγίας Χρυσελεύσας,
- (δ') Κοιμητήριο,
- (ε') Παλαιά σπίτια.

Χρήζει μελέτης και αποκατάστασης και το σύστημα λαγουμιών του νερού.

Οι υπόλοιπες υποδομές (καινούργιο σχολείο, οδικό δίκτυο, ηλεκτρικό δίκτυο, τηλεπικοινωνίες, υδατοπρομήθεια, αρδευτικό δίκτυο, συνεργατικά ιδρύματα, κτλ.) είναι σε λειτουργήσιμη κατάσταση, αλλά θα πρέπει να αναβαθμιστούν.

Οποιοσδήποτε εργασίες επιδιόρθωσης ή συντήρησης ή τοποθέτησης εξοπλισμού στον παλαιό Ναό θα πρέπει να γίνουν σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων.

Δεν θα πρέπει να κατεδαφιστεί κανένα οικοδόμημα που χτίστηκε προ του 1974, διότι είναι ως να καταστρέφουμε τις μνήμες μας. Θα πρέπει η κυβέρνηση να κηρύξει διατηρητέα όλα τα σπίτια που χτίστηκαν προ του 1960 και ίσως και πριν από το 1974.

Προτείνω να λειτουργήσει ένα υποκατάστημα Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας και ένα συνεργατικό παντοπωλείο στην Κατωκοπιά, και μάλιστα με απογευματινά ωράρια και σαββατιάτικο ωράριο τα πρώτα δύσκολα χρόνια, για να εξυπηρετούνται και όσοι δεν θα κατοικούν στην Κατωκοπιά τις καθημερινές.

Θα μπορούσαν να δοθούν κίνητρα και τεχνική βοήθεια σε ιδιώτες ή συνεταιρισμούς για δραστηριοποίηση σε τομείς όπως βιοτεχνίες, επεξεργασία γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, βιολογικές καλλιέργειες, παραδοσιακή χειροτεχνία, κτλ.

Ας δούμε πρακτικά το θέμα της επανεγκατάστασης. Πρώτα-πρώτα αναμένουμε τους παλαιότερους να επιστρέψουν. Όσοι δεν μπορούν, για διάφορους λόγους να εγκατασταθούν μόνιμα στην Κατωκοπιά, θα μπορούσαν να το κάνουν για μερικές μέρες της βδομάδας.

Όσον αφορά νεαρά ζευγάρια, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν με διάφορα κίνητρα να δημιουργήσουν το σπίτι τους στην Κατωκοπιά, ιδιαίτερα όσοι έχουν ιδιόκτητο σπίτι ή οικόπεδο στην Κατωκοπιά. Ένα πολύ μεγάλο κίνητρο, που θα αποβεί καθοριστικότατο, θα είναι η λειτουργία του Δημοτικού Σχολείου Κατωκοπιάς. Χωρίς το σχολείο, ποτέ δεν θα καταστεί δυνατόν να ξαναδημιουργηθεί και να λειτουργήσει σταθερά ως κοινότητα. Θα πρέπει να δοθούν κίνητρα στους Κατωκοπίτες των γειτονικών χωριών (π.χ. Αστρομερίτη, Περιστερώνας, Ορούντας, Ακακίου), για να φοιτούν τα παιδιά τους στο Δημοτικό Σχολείο Κατωκοπιάς. Θα μπορούσε να διατεθεί για παράδειγμα δωρεάν λεωφορείο για τη μεταφορά τους. Η ίδρυση και λειτουργία Σχολής Μέσης Παιδείας (Γυμνάσιο) στην Κατωκοπιά θα ήταν και αυτό ένα μεγάλο βήμα για την προώθηση του στόχου της επανεγκατάστασης.

2. Δραστηριότητες οργανωμένων συνόλων

Σ' αυτή την ενότητα θα γίνεται:

- (α) σύντομη περιγραφή του περιεχομένου των εκδηλώσεων και των δραστηριοτήτων, τις οποίες έχουν οργανώσει τα οργανωμένα σύνολα της Κατωκοπιάς τους προηγούμενους 4 μήνες, αφού η εφημερίδα θα εκδίδεται ανά τετράμηνο, και
- (β) εξαγγελία μελλοντικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων των οργανωμένων συνόλων της Κατωκοπιάς για τους επόμενους 4 μήνες.

Κοινοτικό Συμβούλιο Κατωκοπιάς

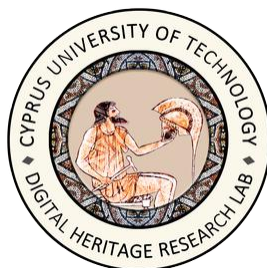
1. Έκδοση του 1^{ου} Τεύχους του ηλεκτρονικού περιοδικού «Η Φωνή της Κατωκοπιάς» τον Μάιο του 2015.
2. Το Κ.Σ. προσέφερε βραβείο στους δύο καλύτερους μαθητές του Γυμνασίου Ριζοκαρπάσου (24-6-2015), οι οποίοι είναι η Άντρη Παντελή και η Ελένη Προδρόμου.

3. Ο Κοινοτάρχης συμμετείχε στην εκπομπή «Δεν ξεχνώ-Φωνή Πατρίδας» του Α΄ ραδιοφωνικού Προγράμματος του ΡΙΚ στις 8-7-2015 με θέματα (α΄) την έκδοση του ηλεκτρονικού περιοδικού του Κ.Σ., (β΄) τη συμμετοχή στο Χορωδιακό Φεστιβάλ Πρέβεζας, και (γ΄) την επίσκεψη ομάδας νέων από τη Γαλλία.
4. Συμμετοχή στην οργάνωση της επίσκεψης των νέων από τη Γαλλία τον Ιούλιο του 2015. Συνδιοργανώθηκε με το Κοινοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Κατωκοπιάς (αναφορά γίνεται πιο κάτω).
5. Έκδοση του 2^{ου} Τεύχους του ηλεκτρονικού περιοδικού «Η Φωνή της Κατωκοπιάς» τον Σεπτέμβριο του 2015.
6. Εξαγγελία δημιουργίας Αρχείου Φωτογραφιών της Κατωκοπιάς.
7. Συνδιοργάνωση Εκδήλωσης για τους Ακρίτες με τον Πολιτιστικό Όμιλο «ΕΝ-ΔΟΞΗΣ» Κατωκοπιάς το φθινόπωρο του 2015.
8. Η 4η Διάλεξη στο πλαίσιο του «Κοινοτικού Πανεπιστημίου Κατωκοπιάς» το φθινόπωρο.

«Εταιρεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κατωκοπιάς»

1. Εξαγγελία «Διαγωνισμού Λαογραφίας Κατωκοπιάς» ανάμεσα στους νέους. Περισσότερες πληροφορίες θα δείτε παρακάτω σε ειδική ενότητα.
2. Είναι σε εξέλιξη η ετοιμασία Μητρώου/Αρχείου Κατωκοπιτών. Όσοι ενδιαφέρονται να δώσουν τα στοιχεία τους παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με τον Χρίστο Βασιλειάδη στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο chrvasiliades@gmail.com
3. Είναι σε εξέλιξη η τοποθέτηση πολιτιστικού υλικού της Κατωκοπιάς στην Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη, με τη βοήθεια του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ). Η «Εταιρεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κατωκοπιάς» συνεργάζεται από το 2014 με το Εργαστήριο Ψηφιακής Πολιτιστικής Κληρονομιάς (DHRLAB) του ΤΕΠΑΚ στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος LoCloud. Η «Εταιρεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κατωκοπιάς» παραχωρεί στο DHRLAB υλικό που αφορά την Πολιτιστική Κληρονομιά της Κατωκοπιάς, για να αναδειχθεί στην Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Europeana (<http://www.europeana.eu/portal/>). Το Ερευνητικό Εργαστήριο Ψηφιακής Πολιτιστικής Κληρονομιάς (www.digitalheritagelab.eu) του ΤΕΠΑΚ, ίδρυσε και διευθύνει ο Δρ Μαρίνος Ιωαννίδης. Σε αυτό εργάζονται επιστήμονες από ακαδημαϊκούς κλάδους συναφείς με την Ψηφιακή Πολιτιστική Κληρονομιά. Το Εργαστήριο συνεργάζεται με πολλά επιστημονικά προγράμματα που αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά, ένα εκ των οποίων, είναι το ερευνητικό πρόγραμμα LoCloud (www.locloud.eu).

Το LoCloud έχει ως στόχο να βοηθήσει μικρομεσαία Πολιτιστικά Ιδρύματα και Οργανισμούς να προβάλουν το ψηφιοποιημένο υλικό τους στην Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Europeana (<https://www.youtube.com/watch?v=Vyo7Z4KClow>). Όλα τα αντικείμενα δημοσιεύονται αρχικά στο πόρταλ του ΤΕΠΑΚ, Αψίδα, (<https://apsida.cut.ac.cy/collection-tree>), το οποίο περιλαμβάνει τις ψηφιακές συλλογές της Βιβλιοθήκης του ΤΕΠΑΚ και στη συνέχεια, αφού γίνουν οι απαραίτητοι έλεγχοι, τα αντικείμενα προωθούνται στην Europeana. Τα μέλη του Εργαστηρίου Ψηφιακής Πολιτιστικής Κληρονομιάς θεωρούν ότι η συνεργασία του ΤΕΠΑΚ με το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα LoCloud είναι μια πολύ σημαντική ευκαιρία, γιατί μέσω του προγράμματος δίνεται η δυνατότητα να προβληθεί ένα μεγάλο κομμάτι της Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου μας στο ευρύ κοινό.

4. Είναι σε εξέλιξη η ετοιμασία Χάρτη της Κατωκοπιάς, με τις οικίες και τα ονόματα των ιδιοκτητών.

Πολιτιστικός Όμιλος «ΕΝ-ΔΟΞΗΣ» Κατωκοπιάς

1.Στις 23-5-2015 πραγματοποιήθηκε προσκυνηματική και ψυχαγωγική εκδρομή με τη συμμετοχή συγχωριανών μας από Λεμεσό και Πάφο στο μοναστήρι Ζωοδόχου Πηγής στο Κελλάκι, στην Παναγία στην Ακαπνού και στην Παναγία την Ιαματική στον Αρακαπά. Στο καλλιτεχνικό πρόγραμμα τραγούδησε η «Κοινοτική Χορωδία Κατωκοπιάς».

Εκδρομή Μαΐου 2015
(από Αρχείο Στέφου Ζαχαρίου)

2. «Ο Χορός του Καρπουζιού» που συνδιοργανώνεται με το Κοινοτικό Συμβούλιο Κατωκοπιάς και το σωματείο «ΔΟΞΑ» Κατωκοπιάς, που θα γινόταν τον Ιούλιο αναβλήθηκε αρχικά λόγω του θανάτου του Γεωργίου Χατζηγέρου, και ενώ θα γινόταν τον Αύγουστο, αναβλήθηκε λόγω του θανάτου της Νίκης Χαραλάμπους, συζύγου του Αναπληρωτή Κοινοτάρχη Κατωκοπιάς Στέλιου Χαραλάμπους.
3. Τον Οκτώβριο του 2015 προγραμματίζεται προσκυνηματική και ψυχαγωγική εκδρομή στο μοναστήρι της Παναγίας της Χρυσorroγιάτισσας και στο μοναστήρι της Παναγίας της Σαλαμιώτισσας.
4. Για τις 15 Νοεμβρίου 2015 προγραμματίζεται το καθιερωμένο απογευματινό τσάι.
5. Στις 17 Νοεμβρίου 2015 θα γίνει μια Εκδήλωση μαζί με το Κοινοτικό Συμβούλιο Κατωκοπιάς, που θα είναι αφιερωμένη στους Ακρίτες και κύριος ομιλητής θα είναι ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Μόρφου κ. Νεόφυτος.
6. Στις 26 Δεκεμβρίου 2015, όπως κάθε χρόνο, θα πραγματοποιηθεί Εκδήλωση στο προσωρινό οίκημα του σωματείου «ΔΟΞΑ»

Κατωκοπιάς στην Περιστερώνα, κατά την εορτή της Σύναξης της Θεοτόκου.

Κοινοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Κατωκοπιάς

1.Οργάνωση επίσκεψης νεολαίας από τον αδελφοποιημένο με την Κατωκοπιά Δήμο Truyes Γαλλίας από 16 μέχρι 23 Ιουλίου 2015. Συνδιοργανώθηκε με το Κοινοτικό Συμβούλιο Κατωκοπιάς. Η επίσκεψη περιλάμβανε παρουσία στην τελετή στον Τύμβο Μακεδονίτισσας για την επέτειο της τουρκικής εισβολής, συνάντηση με τον Γάλλο Πρόσβη, πολιτιστική εκδήλωση (με παρουσιάσεις, μουσική και τραγούδια), επίσκεψη σε χώρους παρασκευής παραδοσιακών προϊόντων (γαλακτοκομικών Ανθής Δημητρίου) και τέχνης (καλαθοπλεκτικής και κεντημάτων Μηλίσας Θεοδώρου), επισκέψεις σε αρχαιολογικούς και θρησκευτικούς χώρους, μουσεία και στην ελεύθερη γη Κατωκοπιάς (με αναφορά από τον Ανδρέα Χριστοδούλου στη χλωρίδα της περιοχής), περπάτημα στη φύση, συμμετοχή στο ποδοσφαιρικό τουρνουά και άλλα αθλητικά δρώμενα. Η Πολιτιστική Εκδήλωση περιλάμβανε (α΄) Παρουσίαση Κατωκοπιάς, Κύπρου, Truyes και Γαλλίας, (β΄) Προβολή φωτογραφιών «Η Κατωκοπιά με τα μάτια των νέων», (γ΄) Παραδοσιακά κυπριακά τραγούδια με την Κάλλια Παπασωζομένου, τη Μαρίλια Ανδρέου και τον Γιώργο Κύρου στο βιολί, (δ΄) Τραγούδια από την «Κοινοτική Χορωδία Κατωκοπιάς» και τη Νεανική Χορωδία/Ορχήστρα Κατωκοπιάς υπό τη διεύθυνση της Σκεύως Οικονομίδου-Κύρου και τη συνοδεία κιθάρας με τους Σταύρο Νικολάου, Αντριάνα Νικολάου και Γιώργο Κύρου.

Επίσκεψη νέων από Γαλλία στο Πάρκο Κατωκοπιάς 2015

(από Αρχείο Κυριάκου Μ. Μιχαηλίδη)

2.Οργάνωση ποδοσφαιρικού τουρνουά «σέβεν-α-σάιντ» στο γήπεδο της «Δόξας» Κατωκοπιάς στην Περιστερώνα στις 17-7-2015. Το τουρνουά έγινε στο πλαίσιο της επίσκεψης των Γάλλων νέων.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΤΩΚΟΠΙΑΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
17 ΙΟΥΛΙΟΥ
@18:00

ΓΗΠΕΔΟ ΔΟΞΑΣ Θ.Ο.Ι
ΚΑΤΩΚΟΠΙΑΣ ΣΤΗΝ
ΠΕΡΙΣΤΕΡΩΝΑ

**7-A-SIDE
TOURNAMENT**

ΚΑΝΕ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΣΟΥ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ!
ΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 99559575&99044069 | ΕΙΣΟΔΟΣ ΔΩΡΕΑΝ

ΧΟΡΗΓΟΙ

οπαπ

ΚΦΔ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΚΑΤΩΚΟΠΙΑΣ

Αφίσα Τουρνουά

(φιλοτεχνήθηκε από Νάσια Μιχαηλίδου)

3. Κοινοτική Χορωδία Κατωκοπιάς

Διευθύντρια και Μαέστρος της Χορωδίας είναι η κυρία Σκεύω Οικονομίδου- Κύρου.

Στις 23-5-2015 πραγματοποιήθηκε εκδρομή του Πολιτιστικού Ομίλου «ΕΝ-ΔΟΞΗΣ» Κατωκοπιάς. Στο καλλιτεχνικό πρόγραμμα τραγούδησε η «Κοινοτική Χορωδία Κατωκοπιάς».

Η «Κοινοτική Χορωδία Κατωκοπιάς» συμμετείχε στην Πολιτιστική Εκδήλωση προς τιμήν των πεσόντων και αγνοουμένων Φυλλιάς στις 12-6-2014, την οποία οργάνωσε η κοινότητα Φυλλιάς.

Συμμετοχή της Χορωδίας στην Εκδήλωση Φυλλιάς

(Από Αρχείο Γιώργου Μιχαηλίδη)

Η «Κοινοτική Χορωδία Κατωκοπιάς» συμμετείχε στο «33^ο Διεθνές Χορωδιακό Φεστιβάλ Πρέβεζας» στην Ελλάδα από 2-5 Ιουλίου 2015.

Συμμετοχή της Χορωδίας στο Φεστιβάλ Πρέβεζας

(Από Αρχείο Στέφου Ζαχαρίου)

Η «Κοινοτική Χορωδία Κατωκοπιάς» συμμετείχε στην Πολιτιστική Εκδήλωση η οποία πραγματοποιήθηκε στο Πολιτιστικό και Περιβαλλοντικό Κέντρο της Ιεράς Μητρόπολης Μόρφου στην Περιστέρωνα στις 21-7-2015 με την ευκαιρία της επίσκεψης των Γάλλων νέων. Την πολιτιστική παρέμβαση οργάνωσαν το Κοινοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Κατωκοπιάς και το Κοινοτικό Συμβούλιο Κατωκοπιάς.

4. Διαγωνισμός Λαογραφίας

Στα πλαίσια των ευρύτερων στόχων για διάσωση και ανάπτυξη της πολιτισμικής μας κληρονομιάς, η «Εταιρεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κατωκοπιάς» προκηρύσσει διαγωνισμό μελέτης αναφορικά με τη λαογραφία της Κατωκοπιάς.

Πιθανά θέματα της μελέτης θα μπορούσαν να είναι για παράδειγμα (χωρίς να αποκλείονται άλλα θέματα) τα εξής:

Ονομασία του χωριού, Τοπωνύμια, Τραγούδια, Παραλογές, Τσιαττίσματα, Παροιμίες, Γητειές, Μικρές ιστορίες από διηγήσεις παλαιότερων, Παραμύθια, Ανέκδοτα, Προικοσύμφωνο, Έθιμα αρραβώνων και γάμου, Έθιμα για τα δικαιώματα των παιδιών, Έθιμα γιορτών, Η αλληλεγγύη στην Κατωκοπιά {π.χ. (α΄) δουλειές με τη μέθοδο της ανταπόδοσης «Προσαντίσικα», και (β΄) «Κάμνω το γάλα»}, Λαϊκή αρχιτεκτονική, Έπιπλα, Σκεύη, Εργαλεία παραδοσιακού σπιτιού, Υφαντική, Γεωργικές ασχολίες, Καταπολέμηση εχθρών γεωργικής παραγωγής, Ζώα (χρήση, ονομασίες, διατροφή).

Όροι Διαγωνισμού

1. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν νέοι ηλικίας 13-35 ετών, Κατωκοπίτες. Για σκοπούς αξιολόγησης των συμμετοχών, οι νέοι θα διαχωριστούν σε δύο κατηγορίες, από 13-18 ετών και 19-35 ετών.
2. Ο κάθε διαγωνιζόμενος δικαιούται να υποβάλει από ένα έως τρία έργα του.
3. Η έκταση κάθε έργου δεν πρέπει να υπερβαίνει τις χίλιες λέξεις. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σχεδιαγράμματα.
4. Κάθε έργο θα πρέπει να υποβληθεί δακτυλογραφημένο σε τρία αντίτυπα. Θα αναγράφονται στην πρώτη σελίδα ο τίτλος του έργου και το ψευδώνυμο του συγγραφέα.
5. Τα έργα θα πρέπει να σταλούν ταχυδρομικώς στη διεύθυνση: Γιώργος Μιχαηλίδης, Οδός Αυλώνος 11, Περιστέρωνα 2731. Εντός του φακέλου θα υπάρχει μικρότερος κλειστός φάκελος εντός του οποίου θα αναγράφονται (α΄) το ψευδώνυμο, (β΄) τα πλήρη στοιχεία

του συγγραφέα (όνομα, ηλικία, διεύθυνση, τηλέφωνο, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο), (γ') ο τίτλος του έργου, και (δ') η πηγή/πηγές των πληροφοριών.

6. Η τελευταία ημερομηνία υποβολής των έργων είναι η 30ή Νοεμβρίου 2015. Τα έργα θα αξιολογήσει Κριτική Επιτροπή. Η «Εταιρεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κατωκοπιάς» προσφέρει 1^ο βραβείο 100 ευρώ και 2^ο βραβείο 50 ευρώ. Οι καλύτερες συμμετοχές θα τιμηθούν και με αναμνηστική πλακέτα σε μια από τις Εκδηλώσεις.

5. Ελεύθερη γη Κατωκοπιάς

Η ενότητα αυτή θα αναφέρεται στην ελεύθερη γη της Κατωκοπιάς και επιπρόσθετα θα δίδει χρήσιμες πληροφορίες για τους γεωργούς της Κατωκοπιάς.

Τους προηγούμενους τέσσερεις μήνες έγιναν τα ακόλουθα έργα ή δραστηριότητες που αφορούν στην ελεύθερη γη Κατωκοπιάς.

Έγινε καθαρισμός (δύο φορές) του Πάρκου Κατωκοπιάς από το Κοινοτικό Συμβούλιο (Κ.Σ.) Κατωκοπιάς.

Μετά από ενέργειες του Κ.Σ. Κατωκοπιάς, έγινε καθαρισμός του Ναού στην ελεύθερη γη Κατωκοπιάς από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων τον Ιούνιο του 2015.

Μετά από ενέργειες του Κ.Σ. Κατωκοπιάς, η Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας πραγματοποίησε τα ακόλουθα έργα στην ελεύθερη γη Κατωκοπιάς: επιδιόρθωση του δρόμου στην τοποθεσία Άγκουλος και επιδιόρθωση του δρόμου Κατωκοπιάς-Περιστερώνας (το τελευταίο μέρος το οποίο είναι χωματόδρομος).

Η Επαρχιακή Διοίκηση δημιούργησε αντιτυρική ζώνη κατά μήκος του δρόμου του Ο.Η.Ε. στην ελεύθερη γη Κατωκοπιάς.

Στις 29-7-2015 πραγματοποιήθηκε Συνεδρία της Προσωρινής Επιτροπής Β' Φάσης Αναδασμού Κατωκοπιάς με θέμα την επέκταση της περιοχής Αναδασμού στην περιοχή η οποία έχει αποναρκοθετηθεί.

Για το φθινόπωρο του 2015 προγραμματίζονται τα ακόλουθα έργα ή δραστηριότητες:

(α') Το Κ.Σ. θα κατασκευάσει ακόμη δύο πόρτες-κόφτους στο Ναό.

(β') Μετά από ενέργειες του Κ.Σ., η Επαρχιακή Διοίκηση θα επιστρώσει με ασφαλτικό υλικό τον δρόμο μπροστά από το Πάρκο Κατωκοπιάς.

(γ') Η διαδικασία έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας στα τεμάχια της Α' Φάσης Αναδασμού Κατωκοπιάς θα αρχίσει τον Σεπτέμβριο του 2015.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι η κατεχόμενη γη και η «νεκρή» ζώνη δεν φορολογούνται για σκοπούς της ετήσιας φορολογίας ακινήτων.

6. Νεανικά θέματα

Σ' αυτό το Τεύχος δημοσιεύουμε ένα αφιέρωμα στο «Κοινοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Κατωκοπιάς». Ιδρύθηκε στις 21-9-2012, με πρωτοβουλία του Κοινοτικού Συμβουλίου Κατωκοπιάς και τη βοήθεια και στήριξη του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου (ΟΝΕΚ). Ο θεσμός των Κοινοτικών Συμβουλίων Νεολαίας δημιουργήθηκε με τη συνεργασία του ΟΝΕΚ, με σκοπό να δώσει φωνή και δύναμη πρωτοβουλίας στους νέους 13-35 χρονών, προκειμένου να συμβάλλουν ουσιαστικά στην πρόοδο, την ανάπτυξη και την ευημερία της Κοινότητας. Το Κ.Σ. Νεολαίας Κατωκοπιάς λειτουργεί με καταστατικό του ΟΝΕΚ. Η Κατωκοπιά είναι η μοναδική κατεχόμενη Κοινότητα η οποία έχει ιδρύσει Κ.Σ. Νεολαίας.

Το λογότυπο του Κ.Σ. Νεολαίας βασίζεται στο σχέδιο του 1818 το οποίο βρίσκεται σε τοίχο του παλαιού Ναού της Παναγίας Χρυσελεούσας Κατωκοπιάς. Η ιδέα για το λογότυπο ανήκει στο Γιώργο Κ. Μιχαηλίδη. Την τελική μορφή φιλοτέχνησε η Γεωργία Χρ. Παπασωζομένου.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΤΩΚΟΠΙΑΣ

Το Κ.Σ. Νεολαίας πραγματοποίησε δύο Γενικές Συνελεύσεις, το 2012 και το 2014.

Τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής του Κ.Σ. Νεολαίας είναι οι Γιώργος Κ. Μιχαηλίδης - Πρόεδρος, Γεωργία Χρ. Παπασωζομένου - Αντιπρόεδρος (στην α' θητεία ήταν η Χρύσα Αβραάμ), Μαρία Λ.

Κυπριανού – Γραμματέας, Μαριλένα Α. Σκυλλουριώτου – Ταμίας. Άλλα μέλη είναι οι Νεφέλη Ανδρέου, Σταύρος Νικολάου, Νάσια Μιχαηλίδου, Μαρίλια Ανδρέου, Χρυσάνθη Ανδρέου, Κάλλια Χρ. Παπασωζομένου και Λοΐζος Β. Βασιλείου. Στην α' θητεία ήταν και οι Μαρία Οικονομίδου, Κύπρος Γ. Μιχαηλίδης, Ιάκωβος Ιακώβου, Σταύρη Ιωσηφάκη και Ντόνα Α. Κυπριανού.

Οι μακροπρόθεσμοί του στόχοι είναι οι ακόλουθοι:

(α') Συμμετοχή της νεολαίας της Κατωκοπιάς στον αγώνα ενάντια στην τουρκική κατοχή.

(β') Γνωριμία με την ιστορία, την παράδοση και τον πολιτισμό της Κατωκοπιάς.

(γ') Προβολή επιτευγμάτων και αξιοποίηση γνώσεων και ταλέντων των νέων.

(δ') Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Προγράμματα του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου.

(ε') Στήριξη των νέων.

(στ') Επικοινωνία και σύσφιγξη σχέσεων των νέων.

(ζ') Δημιουργία Οικήματος Νέων.

Οι πιο σημαντικές δραστηριότητες του Κ.Σ. Νεολαίας Κατωκοπιάς ήταν οι ακόλουθες:

(α') «Γνωριμία μέσα από την Τέχνη» (τον Ιούλιο του 2013), η οποία περιλάμβανε Έκθεση έργων τέχνης των νέων της Κατωκοπιάς, συζήτηση με θέμα «Θετική ενέργεια», παιχνίδια γνωριμίας, καταγραφή ενδιαφερόντων των νέων και δεξίωση.

(β') Το Κ.Σ. Νεολαίας συμμετέχει (από της ίδρυσής του) στη διοργάνωση της Εκδήλωσης Βράβευσης των άριστων μαθητών της Κατωκοπιάς.

(γ') Ποδοσφαιρικό τουρνουά «7-a-side» στο Γήπεδο της «Δόξας» Κατωκοπιάς στην Περιστερώνα τον Μάιο του 2014.

(δ') Ομάδα νέων της Κατωκοπιάς επισκέφθηκε τον αδελφοποιημένο με την Κατωκοπιά γαλλικό Δήμο Truyes τον Ιούλιο του 2014. Κατά της επίσκεψη έγινε προβολή της Κατωκοπιάς και της Κύπρου και διαφώτιση για το εθνικό μας θέμα.

(ε') Τον Οκτώβριο 2014, σε επίσκεψη του Ομίλου εθελοντισμού του GC School με την Κατωκοπίτισσα καθηγήτρια Ελένη Α. Μιχαηλίδου, πραγματοποιήθηκε καθαρισμός του Πάρκου Κατωκοπιάς, ξενάγηση στην ελεύθερη γη της Κατωκοπιάς και επίδειξη παραδοσιακών τεχνών (καλαθοπλεκτική, ξυλογλυπτική, ζωγραφική, ψηφιδωτά) και παρασκευής γαλακτοκομικών προϊόντων. Την επίσκεψη οργάνωσαν το Κ.Σ. Νεολαίας και το Κ.Σ. Κατωκοπιάς.

(στ') Το Κ.Σ. Νεολαίας ετοίμασε τα αφιερώματα στους ήρωες της Κατωκοπιάς και ανέλαβε μέρος του καλλιτεχνικού προγράμματος

κατά την Αντικατοχική Εκδήλωση Κατωκοπιάς του Νοεμβρίου του 2014. Την Εκδήλωση είχε οργανώσει το Κοινοτικό Συμβούλιο Κατωκοπιάς.

(ζ') Το Κ.Σ. Νεολαίας συμμετείχε τον Δεκέμβριο του 2014 στη Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση «Δώσε Φως σε μια Ζωή» του Αντικαρκινικού Συνδέσμου και της Α.Η.Κ. και συνέλεξε 215 ευρώ για τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο.

(η') Ομάδα Γάλλων νέων επισκέφθηκε την Κύπρο τον Ιούλιο του 2015. Την επίσκεψη οργάνωσαν το Κ.Σ. Νεολαίας και το Κ.Σ.

(θ') Ποδοσφαιρικό τουρνουά «7-a-side» τον Ιούλιο του 2015.

Η ιστοσελίδα του Κ.Σ. Νεολαίας Κατωκοπιάς στο διαδίκτυο είναι : <http://neolaiakatokopias.weebly.com/>

Το e-mail είναι: neolaia.katokopias@gmail.com

7. Νέα αποδήμων Κατωκοπιτών

Η **Τίτσα Παπασωζομένου-Διαμαντοπούλου** γεννήθηκε στην Κατωκοπιά το 1959. Γονείς της είναι ο Γιάννης και η Βασιλική Παπασωζομένου. Σπούδασε φιλολογία στη Θεσσαλονίκη. Επίσης σπούδασε κλασικό τραγούδι. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα ως φιλόλογος.

Ασχολείται με την ποίηση, την ποιητική πρόζα, το διήγημα, τη συγγραφή θεατρικών έργων και την κριτική βιβλίου. Δημοσίευσε τα ακόλουθα έργα: ποιητική συλλογή «Επαλήθευση» (1983), ποιητική συλλογή «Ενοχοποίηση» (1991), συλλογή από ποιητικές πρόζες «Το προσφερόμενο σώμα» (1998), συλλογή διηγημάτων «Λερωμένο φουστάνι» (2008), συλλογή διηγημάτων «Μαζί με τα μπαχαρικά» (2011) και παιδικό θέατρο «Γάμοι της Αριστούλας» και «Το δικαστήριο των ζώων» (2015). Ποιήματά της έχουν περιληφθεί σε δύο κυπριακές ανθολογίες: την «Ανθολογία Κυπρίων ποιητών 2008» και «Οργής και Οδύνης-Εκατόν Φωνές» (2000). Ποιήματά της έχουν δημοσιευθεί στο Περιοδικό «Ομπρέλα» και την εφημερίδα «Έθνος». Έλαβε το Κρατικό Βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Λογοτέχνη του έτους 2008 της Κύπρου για τη συλλογή διηγημάτων «Λερωμένο Φουστάνι».

Για το ποιητικό της έργο έχουν εκφρασθεί πολλοί σημαντικοί άνθρωποι των γραμμάτων. Ενδεικτικά, μεταξύ άλλων, ο Νίκος Κρανιδιώτης σημείωσε για την ποίηση της Τίτσας: «Τα ποιήματά της έχουν ένα βαθύτερο πνευματικό χαρακτήρα... Υπάρχει στα ποιήματά της μια πυκνή αίσθηση του σύγχρονου κόσμου, ιδωμένου μέσα από τους προβληματισμούς μιας νέας διανοούμενης, που χωρίς να προβάλλεται άμεσα η ίδια στην ποίησή της, μεταβάλλεται σε

σημαντικό φορέα ποικίλων αντικειμενικών μηνυμάτων και φιλοσοφικών στοχασμών...».

Η ίδια λέει: «Πιστεύω πως ο λογοτέχνης ξεκινά από τις ρίζες του και τις μνήμες που έχει από τη γη που τον γέννησε. Αυτό κατά κάποιο τρόπο τον καθορίζει. Βέβαια δεν σημαίνει πως δεν εξελίσσεται στη συνέχεια ή ότι δεν πρέπει να τον επηρεάζουν τα κοινωνικά φαινόμενα, οι εξελίξεις, η πολιτική ή τα προβλήματα της ζωής».

Το έργο της Τίτσας παρουσιάστηκε σε Εκδήλωση του Κοινοτικού Συμβουλίου Κατωκοπιάς, και συγκεκριμένα στη «Β΄ Λογοτεχνική Βραδιά Κατωκοπιάς» στις 4 Απριλίου 2009 στην Περιστέρωνα. Το έργο της παρουσίασε ο τότε Αναπληρωτής Κοινοτάρχης Κατωκοπιάς Γιώργος Κ. Μιχαηλίδης, διαβάστηκε μήνυμά της και αναγνώστηκαν διηγήματά μας.

8. Νέες Εκδόσεις

Βιβλίο Γιώργου Κυπριανού για διατροφή

Το πρώτο βιβλίο του Γιώργου Μ. Κυπριανού, σεφ από την Κατωκοπιά, παρουσιάστηκε το 2009 με τον τίτλο «Χρώμα και άρωμα κουζίνας».

Τον Ιούνιο του 2015 παρουσίασε το καινούργιο του βιβλίο «ΔιατροΣέφ» για την υγιεινή και ισορροπημένη διατροφή, φτιαγμένο με πολλή αγάπη και μεράκι από τον Γιώργο και την Κλινική Διαιτολόγο Νικολέτα Ντορζή.

Είναι ένα χρηστικό βιβλίο που προσφέρει γνώσεις για φροντίδα και βελτίωση της υγείας μας, μέσω επιστημονικών πηγών και δοκιμασμένων συνταγών, που απευθύνονται στον καθένα μας ξεχωριστά.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον Γιώργο Κυπριανού στο george@cychefs.com

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
σας προσκαλεί στην παρουσίαση του βιβλίου

ΔιατροΣΕΦ

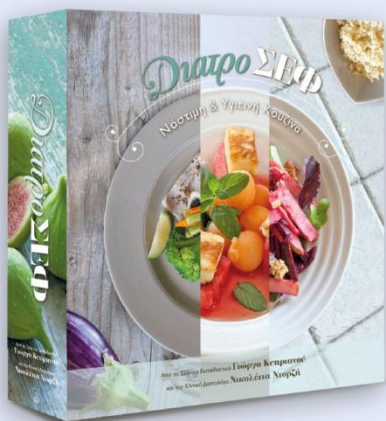
Νόστιμη & Υγιεινή Κουζίνα

του Σεφ και Εκπαιδευτικού Γιώργου Κυπριανού
και της Κλινικής Διαιτολόγου Νικολέττας Ντορζή

την Κυριακή, 21 Ιουνίου 2015, στις 7:30μ.μ.,
στο ανοιχτό αμφιθέατρο
του Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Υπό την αιγίδα του έντιμου Υπουργού Υγείας
κύριου Φίλιππου Πατσάλη

Θα ακολουθήσει δεξίωση

Εκδόσεις Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Πρόσκληση για την παρουσίαση του βιβλίου

9. Νέα «Δόξας» Κατωκοπιάς: Ποδόσφαιρο

Η Ομάδα αγωνίζεται στην Α' κατηγορία.

Οι **ποδοσφαιριστές** της Ομάδας για την περίοδο 2015-2016 είναι οι ακόλουθοι:

Τερματοφύλακες: Μιχάλης Μορφής, Ευαγόρας Χατζηφραγκίσκου, Ανδρέας Ευσταθίου, Alexandre Negri.

Αμυντικοί: Joao Leonardo, Leandro Silva, Άνθος Σολωμού, Edmar Lacerda, Αδάμος Ευσταθίου, Paulinho, Πάολο Στυλιανού, Γιώργος Ξενοφώντος, Rodento Garcia.

Μέσοι: Ricardo Fernandes, Aritz Lopez Garai, Dani Lopez, Richard Emmanuel, Γιώργος Αρέστη, Στέλιος Δημητρίου, Calo, Άλεξ Κωνσταντίνου, Έρικ Λεοντίου, Henri Eninful, Κωνσταντίνος Χριστοδούλου.

Επιθετικοί: Ricardo Lobo, Wilson, Kaousou Fofana.

Η τεχνική ηγεσία της ποδοσφαιρικής Ομάδας είναι η ακόλουθη:

ΛΟΥΚΑΣ ΧΑΤΖΗΛΟΥΚΑΣ – ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΠΙΠΠΙΑΣ – ΒΟΗΘΟΣ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΜΟΡΦΗΣ – ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ ΤΕΡΜΑΤΟΦΥΛΑΚΩΝ

ΘΩΩΝΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ – ΓΥΜΝΑΣΤΗΣ

10. Μελέτες για την Κατωκοπιά

Παιγνίδια στην Κατωκοπιά (β' μέρος)

του Ανδρέα Χ. Χριστοδούλου

Το λιγκρίν είναι ένα παιγνίδι δεξιοτεχνίας, δύναμης και καλού σημαδιού. Παίζεται από αγόρια και πολύ σπάνια από κορίτσια. Το έπαιζαν παιδιά συνήθως 8 – 15 χρονών και σπανιότερα, ιδίως σε πιο παλιές εποχές, μέχρι 20. Παιζόταν συνήθως από 2 – 6 παίκτες στην ύπαιθρο, σ' ανοικτούς χώρους, κυρίως τη ζεστή περίοδο του χρόνου, όταν δεν υπήρχαν λάσπες.

Ήταν το αγαπημένο παιγνίδι των ποσταντζιήδων, δηλαδή των παιδιών που φύλαγαν τα ποστάνια (χωράφια με καλλιέργειες καρπουζιών) από τις κατσικωρόνες και τους κολιούς (κοράκια) και αργότερα τις νεαρές φυτείες φασολιών και πατατών από τις τραχήλες (πουλιά).

Για το παιγνίδι χρειαζόνταν:

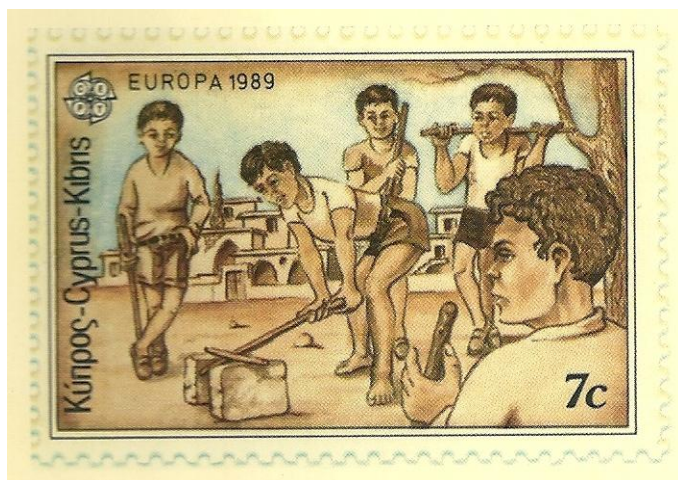
(α') Μια βέργα (βέρκα) μήκους περίπου 80 εκατοστομέτρων και πάχους 2,5 – 3 εκατοστομέτρων. Συχνά κάθε παίκτης είχε τη δική του βέργα.

(β') Λιγκρίν (μικρή βέργα) μήκους περίπου 25 – 30 εκατοστομέτρων και κάπως λεπτότερο από τη βέργα.

(γ') Δύο πέτρες του ίδιου ύψους (περίπου 25 εκατοστομέτρων), με σχετικά ομαλή την πάνω επιφάνειά τους και τοποθετημένες 15 – 20 εκατοστόμετρα η μία από την άλλη. Εξαιτίας του τρόπου τοποθέτησής τους οι δύο πέτρες αποτελούν τη νιστιά (= εστία), γιατί θυμίζουν την εστία, πάνω στην οποία τοποθετούσαν το μαγειρικό σκεύος (χύτρα, τηγάνι) για μαγείρεμα, ενώ από κάτω υπήρχαν αναμμένα ξύλα. Πάνω στις δύο πέτρες της νιστιάς τοποθετούν το λιγκρίν.

Σε διάφορες πόλεις και χωριά της Κύπρου έχουν καταγραφεί αρκετοί τρόποι που παιζόταν το λιγκρίν. Ακόμη και στο ίδιο χωριό χρειαζόταν να συμφωνηθεί μεταξύ των παικτών πώς ακριβώς θα το έπαιζαν. Στην Κατωκοπιά συμφωνούσαν τον τρόπο μέτρησης της απόστασης {με τη βέργα ή, για ευκολία, με βήματα (ασσιελιές)}, τότε σταματά το παιγνίδι (δηλαδή πόση απόσταση, π.χ. βήματα, θα

εξασφαλίσει ένας παίκτης), τον τρόπο/τρόπους χτυπήματος του λιγκρίν και αν οι παίκτες θα έπαιζαν ατομικά ή χωρισμένοι σε ομάδες.

Κυπριακό γραμματόσημο της σειράς EUROPA 1989, με αξία 7 σεντ της λίρας και θέμα το **λιγκρίν**. Το παιδί ετοιμάζεται να χτυπήσει το λιγκρίν με τον πιο συνηθισμένο τρόπο (γνωστό σε πολλά μέρη της Κύπρου ως σσιερκά ή κάμπος). Συνήθως τα χτυπήματα στο λιγκρίν γίνονταν κρατώντας τη βέργα με το ένα χέρι.

Προτού αρχίσει το κυρίως παιγνίδι, «ετάσσαν», δηλαδή γινόταν μια διαδικασία, για να οριστεί η σειρά των παικτών που θα παίξουν στο παιγνίδι. Έτσι τοποθετούσαν το λιγκρίν στη νιστιά και κάθε παίκτης χτυπούσε με τη βέργα του στο μέσο του το λιγκρίν από κάτω. Το λιγκρίν υψωνόταν στον αέρα, ενώ ο παίκτης φέρνοντας το χέρι προς τα πίσω και έπειτα προς τα εμπρός, χτυπούσε με δύναμη το λιγκρίν στο μέσο, για να πάει όσο το δυνατό πιο μακριά. Είχαν ήδη συμφωνήσει πώς θα μετρούσαν την απόσταση: με τη βέργα ή με βήματα (ασσιελιές). Αυτός που έστελνε το λιγκρίν σε μεγαλύτερη απόσταση έπαιζε πρώτος και ακολουθούσαν οι υπόλοιποι ανάλογα με την απόσταση που είχαν στείλει το λιγκρίν.

Θα περιγράψουμε την πιο απλή μορφή του παιγνιδιού στην Κατωκοπιά. Κάθε παίκτης παίζει για τον εαυτό του (ατομικά). Όταν είναι η σειρά του χτυπά το λιγκρίν με τον τρόπο που περιγράφηκε πιο πάνω. Οι άλλοι παίκτες βρίσκονται απέναντί του σε κάποια απόσταση (για λόγους ασφάλειας) και προσπαθούν να πιάσουν το λιγκρίν προτού αυτό πέσει στο έδαφος. Αν κάποιος παίκτης καταφέρει να πιάσει το λιγκρίν, πρέπει να τρέξει να το ρίξει στη νιστιά ή πολύ κοντά σ' αυτή. Ο παίκτης που έπαιξε με το λιγκρίν προσπαθεί να τον εμποδίσει, γιατί διαφορετικά «κρούζει» (καίγεται) και χάνει τη σειρά του.

Αν το λιγκρίν πέσει στο έδαφος, ένας παίκτης το παίρνει και το πετά προς τη νιστιά, για να πέσει μέσα σ' αυτή ή, έστω, όσο το δυνατό σε πιο κοντινή απόσταση από αυτή, για να «κρούσει» αυτός που χτύπησε το λιγκρίν. Ο παίκτης που είχε παίξει με το λιγκρίν προστατεύει τη νιστιά, προσπαθώντας να χτυπήσει με τη βέργα το λιγκρίν στον αέρα και να το απομακρύνει από τη νιστιά. Ο παίκτης «κρούζει», αν το λιγκρίν πέσει μέσα στη νιστιά ή πολύ κοντά σ' αυτή, δηλαδή σε απόσταση μικρότερη από το μήκος της βέργας. Για να το επιβεβαιώσουν αυτό, ακουμπούν το ένα άκρο της βέργας σε μια από τις πέτρες της νιστιάς και αν αυτή ακουμπά στο λιγκρίν, «κρούζει» ο παίκτης.

Αν οι αντίπαλοι παίκτες αποτύχουν, ο παίκτης έχει την ευκαιρία να συνεχίσει και να αυξήσει την απόσταση του λιγκριού από τη νιστιά. Γι' αυτό χτυπά με τη βέργα του το άκρο του λιγκριού, για να το σηκώσει στον αέρα, οπότε το χτυπά με δύναμη λέγοντας «Μάτσας». Επαναλαμβάνει την ίδια διαδικασία λέγοντας «Δκυότσας» (δεύτερο χτύπημα) και « Τρίτσας» (τρίτο χτύπημα). Ο παίκτης πρέπει να είναι σε ετοιμότητα, γιατί κάποιος αντίπαλος παίκτης μπορεί να πιάσει το λιγκρίν και να τρέξει να το ρίξει στη νιστιά και έτσι να «κρούσει» ο παίκτης.

Ο παίκτης είναι δυνατό να «κρούσει», αν αποτύχει στην προσπάθειά του να σηκώσει το λιγκρίν, είτε από τη νιστιά είτε από το έδαφος, και να το χτυπήσει. Ο παίκτης χρειαζόταν ιδιαίτερη δεξιότητα για να σηκώσει το λιγκρίν χτυπώντας το, γιατί έπρεπε αυτό να είναι κοντά του, για να μπορέσει να το χτυπήσει δυνατά.

Ακολουθεί η μέτρηση της απόστασης του λιγκριού από τη νιστιά. Η μέτρηση γίνεται με βέργα ή με βήματα.

Στη συνέχεια παίζουν κατά σειρά οι υπόλοιποι παίκτες. Το παιγνίδι σταματά, όταν κάποιος παίκτης φτάσει στο όριο που έχουν ορίσει, π.χ. τόσα βήματα (ασσιελιές).

Το παιγνίδι κάποτε γινόταν πιο πολύπλοκο, όπως στην περίπτωση που αντί οι παίκτες να παίζουν ατομικά, έπαιζαν σε δύο ομάδες των δύο ή τριών παικτών. Το παιγνίδι παιζόταν, όπως έχει αναφερθεί πιο πάνω, με τη διαφορά ότι ο παίκτης που χτυπούσε το λιγκρίν μπορούσε να έχει τη βοήθεια των παικτών της ομάδας του, π.χ. να δυσκολέψουν/εμποδίσουν τους παίκτες της αντίπαλης ομάδας να πιάσουν το λιγκρίν στον αέρα και να τρέξουν να το ρίξουν στη νιστιά. Αντίθετα, αν κάποιος παίκτης της ομάδας πιάσει το λιγκρίν στον αέρα, μπορούσε να το ρίξει όσο το δυνατόν πιο μακριά από τη νιστιά.

Κάποτε συμφωνούσαν να χτυπήσουν το λιγκρίν από τη νιστιά και με δύο άλλους τρόπους, πιο δύσκολους. Στην πρώτη περίπτωση

(γνωστή στην Κατωκοπιά ως ασιέλιν), ο παίκτης περνά τη βέργα μέσα από τα σκέλη του, από πίσω προς τα εμπρός και, αφού με χτύπημα ανασηκώσει το λιγκρίν, το χτυπά δυνατά για να πάει σε όσο το δυνατό μεγαλύτερη απόσταση. Στη δεύτερη περίπτωση (γνωστή στην Κατωκοπιά ως ανηκοτά) ο παίκτης, λυγίζοντας και στρέφοντας το κορμί του προς τα πίσω, φέρνει τη βέργα πίσω από το κορμί του και χτυπά το λιγκρίν. Στις περιπτώσεις αυτές τα τρία χτυπήματα, «Μάτσας», «Δκυότσας», «Τρίτσας», γίνονται όπως έχουν περιγραφεί προηγουμένως και όχι με ασιέλιν ή ανηκοτά. Έτσι μπορούσε σ' ένα παιγνίδι να εναλλάσσονται οι τρεις τρόποι χτυπήματος.

Κάποτε οι αντίπαλοι παίκτες προσπαθούσαν με τραγούδια, αστεία κτλ. να αποσπάσουν την προσοχή του παίκτη που χτυπούσε το λιγκρίν, για να αποτύχει.

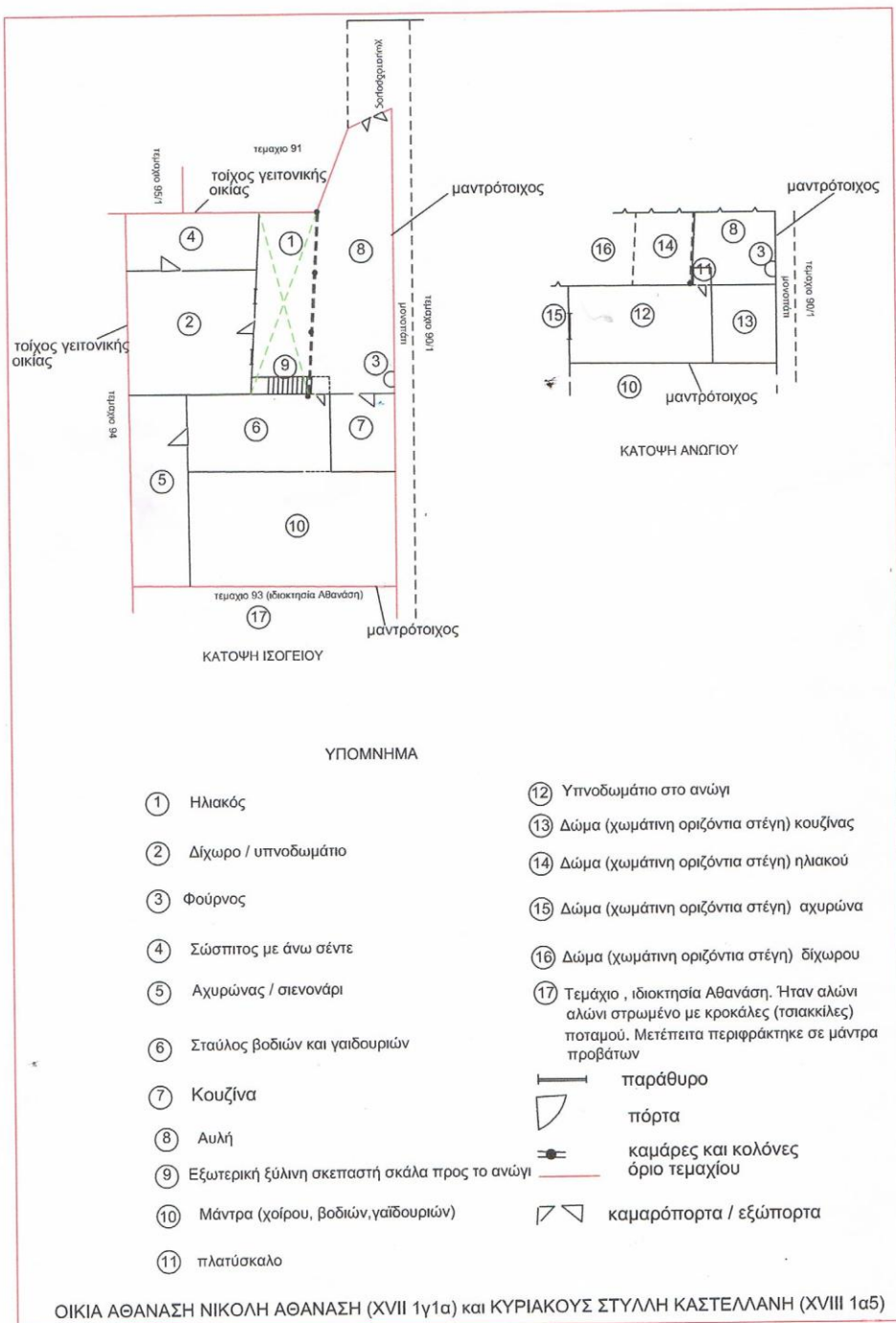
Δεν υπήρχε έπαθλο για τον νικητή/νικητές ή ποινή για τον ηττημένο/ηττημένους. Αν το παιγνίδι γινόταν στα ποστάνια, τότε μπορούσαν τα παιδιά να συμφωνήσουν το καρπούζι που θα έτρωγαν στο μεσημεριανό γεύμα να είναι από το ποστάνι του ηττημένου.

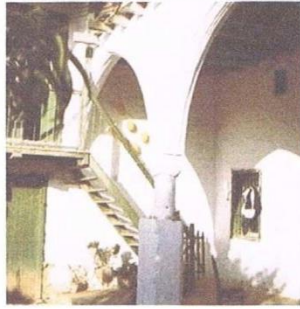
Το παιγνίδι ήταν επικίνδυνο για όσους έπαιζαν απρόσεκτα, π.χ. στην προσπάθειά τους να πιάσουν το λιγκρίν στον αέρα, πήγαιναν πολύ κοντά στον παίκτη που χτυπούσε το λιγκρίν. Σε κάποιο χωριό ένα παιδί έχασε το μάτι του από χτύπημα του λιγκριού σ' αυτό.

(Συνεχίζεται...)

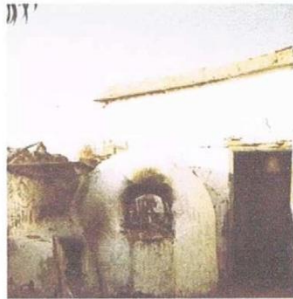
11. Παλιά σπίτια

Κάνουμε αρχή με μια νέα ενότητα. Θα δημοσιεύουμε το σχεδιάγραμμα ενός παλιού σπιτιού της Κατωκοπιάς. Ειδικά γι' αυτό το Τεύχος, ο Ανδρέας Γ. Παπασωζόμενος έχει ετοιμάσει το σχέδιο της οικίας του Αθανάση και της Κυριακούς Αθανάση.

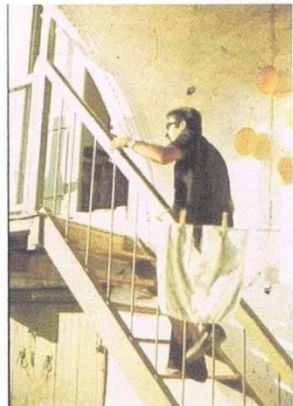

Φαίνονται η μία από τις δύο κολόνες (πετρόστυλλος) των τριών καμάρων του ηλιακού, παράθυρο του διχώρου, η πόρτα του σταύλου και η ξύλινη σκάλα προς το ανώγιο υπνοδωμάτιο.

Φαίνονται ο φούρνος στην αυλή και δίπλα η πόρτα της κουζίνας και το χωμάτινο οριζόντιο δώμα του δωματίου αυτού.

Φαίνεται η εξωτερική ξύλινη σκάλα προς το υπνοδωμάτιο στο ανώγι (ανερχόμενος είναι ο Στέλιος Αθανασίου (XVII 1γ1α)) και κάτω από το μπαλκόνι η πόρτα του σταύλου. Κρεμασμένα στο τοίχο φαίνονται κίτρινα καναρίνια φυλαγμένα για μεταγενέστερη κατανάλωση.

Χαρακτηριστικές επί μέρους φωτογραφίες της οικίας στη Κατωκοπιά του Αθανάση Ν. Αθανάση (XVII 1γ1α) και της Κυριακούς Στυλλή Καστελλανή (XVIII 1

Οι κώδικες για τις ρίζες προέρχονται από το βιβλίο του Νίκου

12. Παραδοσιακή χειροτεχνία

Σ' αυτή την καινούργια ενότητα θα παρουσιάζουμε Κατωκοπίτες οι οποίοι ασχολούνται ή έχουν ασχοληθεί με την παραδοσιακή χειροτεχνία. Θα δίδεται προτεραιότητα στους μεγαλύτερους σε ηλικία. Σε κάθε Τεύχος θα παρουσιάζουμε έναν άνθρωπο της Κατωκοπιάς.

Όνομα: **Παναγιώτα Χαραλάμπους Ττόουλου**

Είδος τέχνης: Κάδρα με κουκούλια μεταξοσκώληκα

Θέματα τέχνης και αντιπροσωπευτικά έργα: Η Παναγιώτα στα έργα τέχνης της έχει ως κύριο στοιχείο τη φύση. Τα περισσότερα έργα έχουν λουλούδια, παγώνια, βάζα, γλάστρες και κλάδους. Τα πιο αντιπροσωπευτικά της έργα είναι κάδρα με κλάδους σε σχήμα στεφανιού.

Πώς έμαθε τέχνη; Ξεκίνησε να μαθαίνει την τέχνη στην ηλικία των 11 χρονών από τη δασκάλα της στο σχολείο. Στη συνέχεια βελτίωνε τις γνώσεις της από μόνη της.

Ερασιτεχνική ή επαγγελματική ενασχόληση; Ασχολείται ερασιτεχνικά και επαγγελματικά με την πιο πάνω τέχνη. Λόγω του ότι ο γιος της εκτρέφει μεταξοσκώληκες, της ήταν πιο εύκολο να φτιάχνει τα κάδρα. Δεχόταν παραγγελίες και πώλησε έργα της μέχρι και την Ελλάδα και τη Μεγάλη Βρετανία.

Θα μπορούσε να διδάξει και άλλους; Θα μπορούσε να διδάξει, αλλά δεν ασχολείται πλέον λόγω της ηλικίας της.

(Σημείωση: τη συνέντευξη πήραν η Χρύσα Αβραάμ και η Νίκη Αβραάμ, εγγονές του Στέλιου και της Νίκης Χαραλάμπους. Τα κείμενα επιμελήθηκαν οι Ανδρέας Χ. Χριστοδούλου και Γιώργος Κ. Μιχαηλίδης. Οι συνεντεύξεις λήφθηκαν στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Grundtvig με τίτλο «Παραδοσιακή Χειροτεχνία». Στο πρόγραμμα συμμετείχε, από κυπριακής πλευράς, η «Εταιρεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κατωκοπιάς»).

**Η Π. Ττόουλου στην «Έκθεση Τέχνης Κατωκοπιτών», 2009
-οργάνωση από Κοινοτικό Συμβούλιο Κατωκοπιάς
(από Αρχείο Γιώργου Κ. Μιχαηλίδη)**

13. Μια παλιά φωτογραφία...

Σε κάθε Τεύχος θα δημοσιεύουμε μια παλιά φωτογραφία. Όσο πιο παλιά, τόσο πιο σημαντική. Σ' αυτό το Τεύχος παρουσιάζουμε μια φωτογραφία του 1947 στη γεώτρηση του Μέττα. Εικονίζονται ο δάσκαλος Ανδρέας Λεβέντης (2^{ος} από αριστερά), ο Βασίλης Ζέβλας (3^{ος}), ο δάσκαλος Κύπρος Μιχαηλίδης (6^{ος}) και ο δάσκαλος Κύπρος Κουντούρης (τελευταίος). Όποιος αναγνωρίσει τους υπόλοιπους ή/και επιβεβαιώνει ότι ορθώς έχουν αναγνωριστεί οι πιο πάνω, παρακαλώ όπως επικοινωνήσει μαζί μας.

Στη γεώτρηση Μέττα, 1947
(Από Αρχείο Όμηρου Α. Λεβέντη)

14. Λογοτεχνία

Το ποίημα που δημοσιεύουμε είναι ανέκδοτο, έχει τίτλο «Έτσι άλλαξαν ο τόπος μας» και γράφτηκε από τον Γεώργιο Κερκίδη. Ο Γεώργιος Χρ. Κερκίδης γεννήθηκε στην Κατωκοπιά το 1915 και απεβίωσε το 1986. Ασχολήθηκε με τη γεωργία και την επιπλοποιία. Αγαπούσε την ποίηση και έγραφε για θέματα της επικαιρότητας,

που τον εντυπωσίαζαν. Τον ενέπνευσε ο απελευθερωτικός αγώνας του 1955-59 και η δράση των αγωνιστών, ειδικά αυτών που θυσιάστηκαν.

Η θεματολογία του είναι πλούσια: πατριωτικά, κοινωνικά, φυσιολατρικά και προσωπικά. Μιλά για τα βιώματά του, την προσφυγιά, ταξίδια, για αξίες, τη δικαιοσύνη, την ελευθερία, για τη ζωή και τον θάνατο. Ποιήματά του περιέχονται στο βιβλίο του «Μνήμες του χωριού Κατωκοπιά», 1984, που περιέχει επίσης το πεζό έργο του για την ιστορία του χωριού του. Με τα ποιήματά του απεικονίζει την εποχή του, στοχάζεται, προβληματίζει, φιλοσοφεί και με τον λόγο του εκφράζει όλες τις πτυχές και εκφάνσεις της εποχής του. Αγαπούσε τη μόρφωση και ώθησε τα παιδιά του προς τα γράμματα και την επιστήμη.

Έτσι άλλαξεν ο τόπος μας

*Ήμουν μιτσής τζ' είχα στο νου στον κόσμο να στεριώσω,
ν' ανιωθώ με προκοπή, καλά να θεμελιώσω,
να κάμω οικογένεια τζιαι να την μεγαλώσω,
όπως σαν μια κληματαρκάν τους κλώνους μου ν' απλώσω.*

*Είχαμε φτώσειαν πόλιτζην, πίκραν τζαι δυστυχίαν,
ψουμίν να φάμε εν είσιεν, είσιεν τζιαι ανεργία,
εν έφτανε η φτώσεια μας, ήρτε τζιαι ανομβρία,
αρρώστιες τζι' άλλα βάσανα, αμμά'χα καρτερία.*

*Είχα τζιαι πείσμα στη ζωή τζιαι επιμονή ν' αντέξω
Τζι' εσκέφτουμουν ήντα λοής έπρεπε να παλέψω.
Θώρουν τους κάμπους γέρημους, χωρίς δεντρά ή κάλλη
τζι' έβαλά το που μέσα μου νά' ρτει μια μέρα άλλη.*

*Σμίξαμεν τζι' ετρυπήσαμεν την γη που μια μερκάν ως άλλη,
εβκάλαμεν τόσα νερά, τον κάμπον εποτίζαν,
φυτέψαμεν τόσα δεντρά, τον τόπο ομορφίσαν,
τζι' εσιαίρεσουν να περπατάς, όταν τα δέντρα ανθίζαν.*

*Έτσι άλλαξεν ο τόπος μας, ελλίανεν η φτώσεια
Τζι' έμοιαζε σαν την όμορφη τη νύμφη με τα κλώσια.
Εμάθασι τζιαι γράμματα οι νέοι μας καμπόσοι
τζι' ήρταμεν εις την προκοπή, που πάει με τη γνώση.*

15 . Γνωριμία με μέρη αδελφοποιημένα με την Κατωκοπιά

Η Κατωκοπιά είναι αδελφοποιημένη με τους Δήμους Truyes Γαλλίας, Γορτυνίας Ελλάδας (με έδρα τη Δημητσάνα) και Καντάνου-Σελίνου Ελλάδας (με έδρα την Παλαιοχώρα).

ΓΟΡΤΥΝΙΑ

Πηγή: **www.discovergortynia.gr** (ταξιδιωτικός οδηγός Δήμου Γορτυνίας)

Εισαγωγή

Γορτυνία: τοπίο ορεινό, με άγρια φυσική ομορφιά, πλούσια ιστορία και θαυμαστή αρχιτεκτονική...

Μια διαδρομή ανάμεσα σε πυκνές εκτάσεις ελάτων του Μαινάλου και αλπικά ξέφωτα, στο φαράγγι του Λούσιου και στον ποταμό Ερύμανθο, στην πανέμορφη λίμνη του Λάδωνα και στην κοιλάδα του Αλφειού, σε βυζαντινές εκκλησίες και αρχαία μνημεία, σε πετρόκτιστα γεφύρια και αρχοντικά χωριά με περίτεχνες βρύσες και επιβλητικά καμπαναριά.

Τα βουνά της περιοχής έδωσαν το έναυσμα για τη μυθολογία του Αρκάδα θεού Πάνα και οι αρχαίες πόλεις της αναφέρθηκαν από τον περιηγητή Πausανία. Η ιστορία του τόπου συνδέεται άρρηκτα με την επανάσταση του 1821. Πρόκειται για ένα χαμηλό σε παραγωγή ορεινό τοπίο, το οποίο οδήγησε τους κατοίκους στα γράμματα και στις τέχνες. Καμπανάδες, χρυσοχόοι, γανωματήδες, κτίστες χάρισαν την τέχνη τους εντός και εκτός συνόρων. Δείγμα της παράδοσης αυτής αποτελεί η σχολή Αργυροχρυσοχοΐας στη Στεμνίτσα.

Τα όμορφα διατηρημένα πετρόκτιστα χωριά που άλλοτε τροφοδότησαν το μεταναστευτικό ρεύμα, παίρνουν σήμερα νέα πνοή υποδεχόμενα πλήθος επισκεπτών σε καταλύματα που συνδυάζουν την παράδοση με τις σύγχρονες υποδομές. Κοντά στα αστικά κέντρα, αλλά μέσα στη φύση, η περιοχή προσφέρει ανεξάντλητη ποικιλία αξιοθέατων και δραστηριοτήτων, που θα ικανοποιήσουν και τον πιο απαιτητικό επισκέπτη.

Γεωγραφία

Η Γορτυνία υπήρξε επαρχία του νομού Αρκαδίας, η οποία σχηματίστηκε μετά την ανεξαρτησία του ελληνικού κράτους με τη διοικητική διαίρεση του 1833 και έμεινε αμετάβλητη σχεδόν μέχρι την κατάργησή της, το 1997, με την εφαρμογή της νέας διοικητικής διαίρεσης του σχεδίου «Καποδίστριας». Σήμερα μιλάμε πλέον για τον Δήμο Γορτυνίας με έδρα τη Δημητσάνα, που συστήθηκε το 2010

μετά την πιο πρόσφατη διοικητική διαίρεση της χώρας, βάσει του προγράμματος «Καλλικράτης».

Από γεωγραφική άποψη βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά του νομού Αρκαδίας, έχει έκταση 1054 τετρ. χλμ. και πληθυσμό 18.327 (2001), το έδαφός της είναι ορεινό και ημιορεινό, διαρρέεται δε από τον Λούσιο, τον Αλφειό, τον Λάδωνα και άλλους παραποτάμους. Στα βορειοανατολικά της Γορτυνίας δεσπόζουσα θέση κατέχει το ελατοσκέπαστο όρος Μαίναλο, το οποίο μοιράζεται με τον Δήμο Τρίπολης, ενώ μικρότεροι ορεινοί όγκοι (Αφροδίσιο όρος, Αρτοζήνος, κ.τ.λ.) καλύπτουν το μεγαλύτερο τμήμα της. Στις απολήξεις του Μαινάλου, σε μια βουνοκορφή φωλιάζουν τα Μαγούλιανα, το ψηλότερο κατοικήσιμο χωριό της Πελοποννήσου (1365 μ.).

Η τεχνητή Λίμνη του Λάδωνα, στη βορειοδυτική πλευρά της, εκτός από ζωοδότρια στην οικονομία της περιοχής, κοσμεί το περιβάλλον και προσφέρει ευκαιρίες για ποικίλες εναλλακτικές δραστηριότητες. Επειδή το έδαφός της είναι ορεινό και ημιορεινό, η περιοχή στρέφεται κυρίως στην παραγωγή κτηνοτροφικών και δασικών προϊόντων, όπως επίσης ελαιολάδου και σιτηρών. Ωστόσο διαθέτει καλή συγκοινωνία, με βασική συγκοινωνιακή αρτηρία την εθνική οδό Τρίπολης - Πύργου.

Δημητσάνα

Ιστορία

Η Γορτυνία ως μέρος της Αρκαδίας συνδέεται με ένδοξο παρελθόν που έχει μακρινές ρίζες στην αρχαιότητα, όταν στην περιοχή αναπτύχθηκαν οι αρχαίες αρκαδικές πόλεις Γόρτυς, Τεύθις, Υψούς, Θέλπουσα, Μεθύδριο, Ηραία κλπ. Κατά τον 7ο-8ο αιώνα μ.Χ. εγκαταστάθηκαν στην περιοχή Σλαβικά φύλα, τα οποία είτε εγκατέλειψαν την περιοχή το 807 μ.Χ. (λόγω ήττας από τον Βυζαντινό στρατό), είτε αφομοιώθηκαν από το ντόπιο ελληνικό στοιχείο, καθιερώνοντας αρκετά σλαβικά τοπωνύμια. Τον 10ο αιώνα μ.Χ. αναπτύχθηκε στην περιοχή ο ορθόδοξος μοναχισμός, ενώ το 963 μ.Χ. ιδρύθηκε από τον Ιωάννη Λαμπαρδόπουλο, φιλόσοφο και πρωτοσηκρίτη (αρχιγραμματέα) του Αυτοκράτορα Νικηφόρου Φωκά, η παλιά Μονή της Παναγίας Φιλοσόφου, που έμεινε γνωστή στη λαϊκή παράδοση ως Κρυφό Σχολειό. Αργότερα ιδρύθηκαν και άλλα μοναστήρια, όπως η Ιερά Μονή Ιωάννου Προδρόμου τον 12ο αιώνα μ.Χ.

Κατά τη διάρκεια της Φραγκοκρατίας παρουσιάστηκε οικονομική και πολιτισμική άνθηση στην περιοχή, η οποία είχε χωριστεί σε δύο βαρωνίες, της Άκοβας και της Καρύταινας. Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, στην περιοχή κατέφυγαν και εγκαταστάθηκαν πολλοί πληθυσμοί εξαιτίας του ορεινού και δυσπρόσιτου εδάφους της. Λόγω αυτής της ιδιομορφίας στη Γορτυνία έδρασαν και αρκετά ένοπλα σώματα κλεφτών. Η επαρχία όπως και ολόκληρη η Πελοπόννησος πέρασε στην κατοχή των Βενετών την περίοδο 1685-1715. Κατά τα Ορλωφικά το 1770, η Γορτυνία υπέστη λεηλασίες από άτακτα αλβανικά στρατεύματα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ενώ ανάλογες ήταν και οι καταστροφές που προκάλεσε ο Ιμπραήμ πασάς το 1825, ο στρατός του οποίου έκαψε αρκετά χωριά. Στη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 η Γορτυνία πρωτοστάτησε στις εξελίξεις υπό την ηγεσία των ισχυρών οικογενειών (Κολοκοτρωναίων, Πλαπούταίων και Δεληγιανναίων).

Η Δημητσάνα αποτέλεσε σημαντικό κέντρο ανεφοδιασμού των μαχητών σε μπαρούτι, αφού πολλοί κάτοικοι ασχολούνταν με την παραγωγή μπαρουτιού, ενώ διέθετε και τη μεγαλύτερη μπαρουταποθήκη και μπαρουτόμυλους. Η Βυτίνα τροφοδοτούσε με ψωμί τον στρατό και περιέθαλπε τους τραυματίες, ενώ από εκεί κατάγονταν πολλοί οπλαρχηγοί και αγωνιστές. Λόγω της ενεργού δράσης που είχε στον απελευθερωτικό αγώνα της Επανάστασης του 1821, η Βυτίνα πυρπολήθηκε επτά φορές τα έτη 1825-1826 από τα στρατεύματα του Ιμπραήμ. Η ευρύτερη περιοχή του Λούσιου αποτέλεσε το καταφύγιο των επαναστατημένων Ελλήνων, όπου βρισκόταν και ο «ληνός» των Κολοκοτρωναίων, λίγα μέτρα πριν από

το μοναστήρι των Αιμυαλών. Στις 20 Μαρτίου 1821 κηρύχτηκε η Επανάσταση στην Ηραία, κατά την οποία 850 περίπου Γορτύνιοι επαναστάτες, υπό την αρχηγία των Παλουμπαίων οπλαρχηγών Δημητράκη και Γιωργάκη Πλαπούτα, στο χωριό Αγιονέρι (Μπέτσι), τοποθεσία «Αλώνι Καλλιντέρη», ύψωσαν τη σημαία της Επανάστασης και ξεκίνησαν τον Αγώνα της Ελευθερίας.

Η Στεμνίτσα, κτισμένη στα ερείπια της Αρχαίας Υψούντος και στη βραχώδη πλαγιά του όρους Κλινίτσα στις παρυφές του Μαινάλου, αγαπημένο χωριό του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, που την αποκαλούσε «Χωριατοπούλα του Μωριά», διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο στην επανάσταση, με πλήθος αγωνιστών και μελών της Φιλικής εταιρείας, ενώ αποτέλεσε την έδρα της Α΄ Πελοποννησιακής Γερουσίας, φιλοξενώντας την Πρώτη Πελοποννησιακή Γερουσία από τις 27 Μαΐου έως τα μέσα Ιουνίου του 1821.

Αλλά και στη νεότερη ιστορία η Γορτυνία συμμετείχε στους αγώνες της πατρίδας με ήρωες και αγωνιστές. Από τους πρώτους που προέταξαν το σώμα τους στους Γερμανούς κατακτητές ήταν ο ηρωικός μαθητής Ματθαίος Πόταγας από τη Βυτίνα. Την αγωνιστική της δράση έναντι των κατακτητών πλήρωσε με το ολοκαύτωμα του χωριού Δόξα το 1943 και την εκτέλεση των πατριωτών μέσα στην εκκλησία της Χώρας.

Φυσικές ομορφιές

Η Γορτυνία, ως μέρος της Αρκαδίας, αποτέλεσε και μέρος του αρκαδισμού (*et in Arcadia ego*), του πνευματικού ρεύματος που αναπτύχθηκε στην Ευρώπη από ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών και εκθειάζε την Αρκαδία ως τόπο ιδεατό και ειδυλλιακό και τη διαβίωση φυσική, λιτή και ξέγνοιαστη.

Η Γορτυνία αποτελεί παράδεισο για τους φυσιολάτρες και τους περιηγητές, που επιμένουν να εξερευνούν και τις πιο απάτητες γωνιές της, αναζητώντας τις Νύμφες και τις Δρυάδες, που κατοικούν εδώ και χιλιάδες χρόνια σε αυτά τα παραμυθένια μέρη. Αμέτρητες εικόνες φυσικής ομορφιάς, οι αντιθέσεις του τοπίου στο διάβα του επισκέπτη από τη γυμνή κορυφή του Μαινάλου, στο καταπράσινο ελατοδάσος, περνώντας από το Λιμποβίσι, την πατρίδα του ελευθερωτή του γένους Θεόδωρου Κολοκοτρώνη και καταλήγοντας στην κοσμοπολίτικη Βυτίνα. Ο Αλφειός, ο μεγαλύτερος ποταμός της Πελοποννήσου, και οι παραπόταμοί του Λούσιος, Λάδωνας και Ερύμανθος, συνδέονται έντονα με τη μυθολογία. Στη Γορτυνία ανήκει η κορυφή «Διαφόρτι», του όρους Λυκαίου (διά+φέρω), όπου φέρεται ότι γεννήθηκε ο Δίας και η παράδοση που χάνεται στα βάθη των αιώνων, μιλά για τις Νύμφες που έλυσαν τον νεογέννητο Δία στα νερά του ποταμού που αργότερα αποκάλεσαν «Λούσιο», και το

βουνό Αρτοζήνος (άρτος +Ζηνός), όπου απολάμβανε την τροφή του. Αλλά και ο τραγοπόδαρος αρκαδικός Θεός Πάνας έπαιζε τον αυλό του και χόρευε με τις Νεράιδες στα γορτυνιακά δάση. Η πολυμορφία του εδάφους, τα βουνά και τα ποτάμια, σχηματίζουν και αξιολογότατα φαράγγια με μεγάλο ενδιαφέρον περιπατητικού τουρισμού, όπως το Φαράγγι του Λούσιου που είναι ήδη γνωστό αλλά και τα φαράγγια του Λάδωνα, Γκούρας, Τουθόα, Μυλάοντα και Ρεντεζέλα. Κατά μήκος των φαραγγιών αποκαλύπτονται πολύτιμα αξιοθέατα, όπως γεφύρια, σπηλαιοκτίσματα, παλιοί νερόμυλοι, ξωκκλήσια, κ.ά.

Στη σύγχρονη εποχή, η τεχνητή λίμνη του Λάδωνα, σε απόσταση δέκα χιλιομέτρων από τα Τρόπαια, διαδραματίζει σημαντικό οικονομικό ρόλο, αφού με τα νερά της κινείται το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο της ΔΕΗ και αρδεύεται ολόκληρη η κοιλάδα. Δημιουργήθηκε από την κατασκευή φράγματος, μεταξύ 1950-1955 από τους Ιταλούς στο πλαίσιο των αποζημιώσεων προς την Ελλάδα για τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και η φυσική ομορφιά του τοπίου και των χωριών κοντά στη λίμνη παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον. Η Λίμνη του Λάδωνα αποτελεί ιδανικό τόπο για άσκηση δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού, αθλητισμού και πολιτισμού.

Αξιοθέατα - Μοναστήρια

Η Αρκαδία ανέδειξε πλήθος κληρικών που κράτησαν άσβεστη τη θρησκευτική φλόγα σ' όλα τα χρόνια της τουρκοκρατίας. Ενδεικτικά αξίζει ν' αναφερθεί πως επτά Πατριάρχες και εβδομήντα Μητροπολίτες προερχόμενοι από τη Γορτυνία, είχαν μαθητεύσει στις σχολές της Μονής Φιλοσόφου και Δημητσάνας. Το θρησκευτικό συναίσθημα βρίσκει αγαλλίαση στα βυζαντινά μνημεία της περιοχής, ιδίως στη χαράδρα του Λούσιου, με την Παλιά και τη Νέα Μονή Φιλοσόφου, καθώς και τη Μονή Προδρόμου, που κρέμεται κυριολεκτικά πάνω από τα ορμητικά νερά του χειμάρρου. Η Παλαιά Μονή Φιλοσόφου γνωστή και ως «Κρυφό Σχολείο», βρίσκεται σε ύψος 200 μέτρων πάνω από το φαράγγι και ιδρύθηκε το 963 από τον αυλικό του Νικηφόρου Φωκά και επονομαζόμενο «φιλόσοφο» Ιωάννη Λαμπαρδόπουλο, με καταγωγή από τη Δημητσάνα. Σήμερα σώζεται μόνον το καθολικό της μονής και συνιστά ένα από τα σημαντικότερα βυζαντινά μνημεία της Πελοποννήσου.

Μερικά από τα μοναστήρια που συναντά ο επισκέπτης στη Γορτυνία είναι η Μονή Αιμυαλών και η Μονή Φιλοσόφου στη Δημητσάνα, η Μονή Κερνίτσας στη Νυμφασία, η Μονή Τιμίου Προδρόμου και η Μονή Ζωοδόχου Πηγής στη Στεμνίτσα, η Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου και η Μονή του Αγίου Νικολάου (γνωστή και ως

«Παλαιομονάστηρο») στο Βαλτεσινίκο, η Μονή Κλειβωκάς στην Κοντοβάζαινα και η Μονή Αγίας Παρασκευής στη Βάχλια. Πολλές φορές στο παρελθόν οι κάτοικοι των γειτονικών περιοχών αναγκάστηκαν ν' αναζητήσουν καταφύγιο στα εξωκλήσια και στα μοναστήρια αυτά.

Αξιοθέατα - Αρχαιολογικοί χώροι και Μνημεία

Η Γορτυνία έχει να παρουσιάσει πλήθος αρχαιολογικών θησαυρών και μνημείων. Η αρχιτεκτονική των παραδοσιακών οικισμών είναι αντιπροσωπευτική της περιοχής και συναντάται στα Λαγκάδια, τη Δημητσάνα, τον Βλόγγο, την Κοντοβάζαινα, τη Στεμνίτσα και αλλού. Οι φημισμένοι σε όλη την Πελοπόννησο μάστορες της πέτρας κατάγονταν από τα Λαγκάδια και έφτιαξαν το «κρεμαστό χωριό της Πελοποννήσου» με πολυώροφα πετρόκτιστα σπίτια που «κατεβαίνουν» αμφιθεατρικά την πλαγιά σαν να κρέμονται πάνω από το άγριο φαράγγι που σχηματίζει ο ποταμός Τουθόα, ενώ συνέβαλαν τα μέγιστα στη διαμόρφωση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής της περιοχής, υπηρετώντας με σύστημα και αφοσίωση την τέχνη τους και κληροδοτώντας την στους απογόνους τους.

Η αρχαία Γόρτυς, που έχει δώσει το όνομα στον σύγχρονο Δήμο Γορτυνίας, βρίσκεται στις παρυφές του δήμου, στις όχθες του Λούσιου, κοντά στο Ελληνικό. Η αρχαία πόλη γνώρισε τη μεγάλη της ακμή τον 4ο π.Χ. αιώνα, όταν φτιάχτηκαν και τα λουτρά, τα οποία διατηρούνται μέχρι σήμερα σε εξαιρετική κατάσταση. Διέθεταν σύστημα θέρμανσης και μεταφοράς θερμού αέρα (υπόκαυστα) και αποτελούσαν τμήμα του Ασκληπιείου που έδρευε εκεί. Στην αρχαία Ελλάδα τα Ασκληπιεία λειτουργούσαν ως χώροι θεραπείας και συγχρόνως λατρείας του θεού Ασκληπιού. Ακολουθώντας τον ποταμό Αλφειό, στη βόρεια όχθη, η Αρχαία Ηραία ήταν εμπορική πόλη από το 1600 π.Χ. με ιερά προς τιμήν της θεάς Ήρας, στη θέση του σημερινού χωριού Άγιος Ιωάννης. Βορειότερα, στις όχθες του Λάδωνα, στη θέση του χωριού Βάναινα, δυτικά από τα Τρόπαια, βρισκόταν η αρχαία πόλη της Θέλπουσας με αρκετά ιερά, ανάμεσά τους και αυτό της ελευσίνας Δήμητρας, όπως και στην περιοχή της Δήμητρας, όπου βρίσκονταν οι Θαλιάδες. Η περιοχή της Κοντοβάζαινας ήταν η αρχαία Ελευσίνα.

Κατά τη Φραγκοκρατία η περιοχή ήταν χωρισμένη σε δύο βαρωνίες, της Άκοβας και της Καρύταινας. Την περίοδο αυτή κτίστηκε από τον Γάλλο ηγεμόνα Γοδεφρείδο ντε Μπρυγιέρ το περίφημο κάστρο της Καρύταινας για να χρησιμεύσει ως έδρα του αλλά και ως πέρασμα προς την Ηλεία, καθώς και το γεφύρι της Καρύταινας με 6 τόξα και μήκος 50 μέτρα, που όταν η δραχμή ήταν το επίσημο ελληνικό

νόμισμα κοσμούσε το πεντοχίλιο! Την ίδια περίοδο κατασκευάστηκε από την Αρχόντισσα της Άκοβας και το «γεφύρι της Κυράς» στο ποτάμι -τότε- του Λάδωνα. Το πεντάτοξο πέτρινο γεφύρι χρησίμευε ως πέρασμα και ήταν κομβικό σημείο στη διαδρομή προς την Αχαΐα, ενώ μυθική θέση έχει στην ιστορία της περιοχής, το κάστρο της Άκοβας. Τα δύο αυτά κάστρα συγκαταλέγονται στα ονομαστά μεσαιωνικά κάστρα της Πελοποννήσου.

Στο Παλαιόκαστρο βρίσκεται Μυκηναϊκό νεκροταφείο και πλησίον της Δημητσάνας διακρίνονται τα ερειπωμένα τείχη της αρχαίας Τεύθιδος, την οποία επισκέφθηκε ο Πausanίας το 174 μ.Χ. και κατέγραψε ότι η πόλη είχε στείλει δικό της στρατιωτικό σώμα στον Τρωικό πόλεμο με ηγεμόνα τον Τεύθι, ο οποίος τραυμάτισε με το δόρυ του τη Θεά Αθηνά και αυτή επέβαλε τιμωρία στέλνοντάς του μια ανίατη ασθένεια. Λίγο πριν τη Βυτίνα, στις παρυφές του Μαινάλου βρίσκεται η «πηγή του Πausanίας», την οποία ο Πausanίας αναφέρει στα «Αρκαδικά».

(συνεχίζεται)

16. Συνταγές από την Κατωκοπιά

Ενημερωτικό Σημείωμα

Επικοινωνώ μαζί σας, για να σας ενημερώσω ότι στο περιοδικό μας "Φωνή της Κατωκοπιάς" έχουμε στήλη με συνταγές.

Στη στήλη αυτή θα δημοσιεύουμε συνταγές με φαγητά, γλυκά, αλμυρά ή ποτά που συνήθιζαν να φτιάχνουν οι νοικοκυρές στην Κατωκοπιά και θεωρούνται παραδοσιακές της περιοχής μας.

Γι' αυτό σας προσκαλώ σε συνεργασία για να αναδείξουμε μαζί τις γαστρονομικές συνήθειες της περιοχής μας.

Μπορείτε να στείλετε τις δικές σας συνταγές στην ηλεκτρονική διεύθυνση mgtopouzi@gmail.com, ακολουθώντας την παρουσίαση της σημερινής συνταγής.

Οι συνταγές θα τυγχάνουν επιμέλειας και θα δημοσιεύονται με το όνομα του αποστολέα.

Μαρία Χατζηκωστή-Τοπούζη

Γλυκό Καρότο

Τη συνταγή μας έδωσαν οι κυρίες Ελένη Τάκη Χατζηκωστή και Μαρούλα Αθανασίου- Κόνιζου.

Υλικά

25 καρότα μικρά (περίπου 10cm μήκος)

1 κιλό ζάχαρη

4 ποτήρια νερό + 1 κουταλάκι χυμό λεμονιού

25 αμύγδαλα ασπρισμένα και καβουρδισμένα

25 καρφάκια γαρύφαλλο

Εκτέλεση

- Ετοιμάζουμε το σιρόπι βράζοντας τη ζάχαρη με το νερό και το χυμό στο τέλος.
- Διαλέγουμε μικρά καρότα μήκους 10cm το καθένα.
- Τα πλένουμε και τα βάζουμε σε ζεστό νερό να βράσουν, μέχρι να μαλακώσουν ελαφρά (όχι να ψηθούν).
- Τα βγάζουμε από το ζεστό νερό, τα κρυώνουμε και μετά τα καθαρίζουμε με μαχαίρι αφαιρώντας, πολύ προσεκτικά, τη φλούδα και τις δύο άκριες.
- Στη συνέχεια τοποθετούμε στη μύτη του καρότου ένα γαρύφαλλο και στη βάση του ένα αμύγδαλο καβουρδισμένο (με τη βοήθεια ενός μυτερού μαχαιριού).
- Στη συνέχεια τοποθετούμε τα καρότα στο σιρόπι και τα βράζουμε μέχρι να δέσει το γλυκό.
- Πιθανόν να χρειαστεί να το δέσουμε λίγο και την άλλη μέρα.
- Αν σουρώσει το καρότο σημαίνει πως το έχουμε βράσει πιο πολύ από όσο πρέπει.

Σημείωση: Τα καρότα που κάναμε αυτή τη συνταγή ήταν παραγωγής Μαΐου - Ιουνίου, και ήταν πιο σκληρά από αυτά που βρίσκουμε σήμερα στην αγορά. Γι αυτό χρειάζεται προσοχή στο βράσιμο.

17. Επιτεύγματα Κατωκοπιτών

Στη στήλη αυτή θα δημοσιεύονται επιτεύγματα, επιτυχίες, διακρίσεις και βραβεύσεις Κατωκοπιτών. Σε αυτά περιλαμβάνονται και η απόκτηση πτυχίων ή άλλων πανεπιστημιακών τίτλων.

1.Τον Ιούνιο του 2015 ο συγχωριανός μας **Δρ Κυπριανός Δ. Λούης** επελέγη από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας ως ο Νέος Διευθυντής Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης (Τμήμα Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης) στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Ο Δρ Κυπριανός Λούης γεννήθηκε στην Κατωκοπιά. Είναι γιος του Δημήτρη Λ. Λούη και της Παρθενόπης Δ. Λούη, το γένος Πρωτοπαπά. Μετά την εκπλήρωση των στρατιωτικών του υποχρεώσεων,

σπούδασε στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, στο Ludwig-Maximilians Universität München (Γερμανία) και στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Υπήρξε επιστημονικός υπεύθυνος για την αρχειοθέτηση, ψηφιοποίηση και συγκρότηση του Αρχείου Προφορικής Παράδοσης του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών. Ολοκλήρωσε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα στη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου (με άριστα). Ανακηρύχθηκε διδάκτορας Νεότερης Ιστορίας (παμψηφεί με άριστα) του τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Απέκτησε τον μεταπτυχιακό τίτλο MAGISTER ARTIUM στις «Επιστήμες της Αγωγής»: Εκπαιδευτική Ηγεσία και Πολιτική (με άριστα)(ΑΠΚΥ, 2009) και τον μεταπτυχιακό τίτλο MAGISTER στη ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (MBA), Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης)(ΑΠΚΥ, 2013). Κατά τις πτυχιακές και μεταπτυχιακές του σπουδές του ήταν υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών της Ελλάδας.

Είναι συγγραφέας πλειάδας επιστημονικών άρθρων και βιβλίων και επιμελητής εκδόσεων για τη Νεότερη Ελληνική και Κυπριακή ιστορία, τον λαϊκό πολιτισμό και την εκπαίδευση. Παράλληλα, δίδαξε ως ειδικός Επιστήμονας, Νεότερη Ιστορία (Ελληνική, Κυπριακή και Ευρωπαϊκή) και Ευρωπαϊκή Οικονομική ιστορία στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου (2007-2011).

Ανήλθε όλες τις θέσεις της ιεραρχίας της Δημόσιας Εκπαίδευσης της Κύπρου.

Γνωρίζει Γερμανικά, Αγγλικά και Γαλλικά και μπορεί να διαβάσει Τουρκικά.

2. Ο πρέσβης της Γαλλίας στην Κύπρο κ. Jean-Luc Florent απένειμε, εκ μέρους του Προέδρου της Γαλλικής Δημοκρατίας, το παράσημο του Ιππότη του Τάγματος του Ακαδημαϊκού Φοίνικα σε τέσσερις εκπαιδευτικούς Μέσης Εκπαίδευσης, για τη συνολική συμβολή τους στην προώθηση της γαλλικής γλώσσας και πολιτισμού. Μεταξύ αυτών που παρασημοφορήθηκαν ήταν και η συγχωριανή μας **Κατίνα Σαλάτα-Χατζηδημητρίου**, καθηγήτρια γαλλικής φιλολογίας. Η παρασημοφόρηση έγινε κατά τη διάρκεια σεμνής τελετής στην οικία του Γάλλου Πρέσβη στις 6-5-2015.

Παρασημοφόρηση της Κ. Χατζηδημητρίου
(από Αρχείο Πρεσβείας της Γαλλίας στη Λευκωσία)

3. Στον 22ο Διαγωνισμό Σύνθεσης Κυπριακού Τραγουδιού «Γ. Κοτσώνης», τον οποίο οργάνωσε το ΡΙΚ τον Ιούνιο του 2015 συμμετείχε με δύο τραγούδια ο συγχωριανός μας Λουκάς Α. Σκυλλουριώτης: (α') «Η Μάνα», το οποίο έλαβε το 2ο βραβείο, και (β') «Τ' αμμάδκια σου». Οι συντελεστές του πρώτου τραγουδιού είναι οι Σωκράτης Γρηγοριάδης και Κωνσταντίνα Καναρίνη στη σύνθεση, Κωνσταντίνα Καναρίνη στην ερμηνεία και Λ. Σκυλλουριώτης στους στίχους. Το δεύτερο τραγούδι είναι σε στίχους του Λ. Σκυλλουριώτη, σύνθεση του Σωκράτη Γρηγοριάδη και ερμηνεία από τον Μάριο Κωνσταντίνου. Τα τραγούδια μπορείτε να τα βρείτε στο YouTube, και επίσης να κάνετε αφιερώσεις στους ραδιοσταθμούς. Ο Λ. Σκυλλουριώτης είχε συμμετοχή με στίχους του και στον 20ό Διαγωνισμό Σύνθεσης Κυπριακού Τραγουδιού με το τραγούδι "Έσκει τζι' η Κύπρος ομορφιές, το οποίο έλαβε το 2ο

βραβείο και ήταν σε σύνθεση του Σωκράτη Γρηγοριάδη με ερμηνεύτρια την Τόνυ Σωτηρίου. Επιπλέον, ο Λουκάς Σκυλλουριώτης έγραψε τους στίχους του «Ύμνου της Κατωκοπιάς» και του «Ύμνου της Δόξας».

18. Κοινωνικά

Εδώ θα δημοσιεύονται (δωρεάν) οι κοινωνικές εκδηλώσεις των Κατωκοπιτών οι οποίες θα γίνουν (π.χ. γάμοι, αρραβώνες, βαπτίσεις, μνημόσυνα) τους επόμενους 4 μήνες ή έγιναν (π.χ. κηδείες), τους προηγούμενους 4 μήνες. Όσοι ενδιαφέρονται θα πρέπει να επικοινωνούν με τον Γιώργο Μιχαηλίδη (τηλέφωνο 97812929 ή ηλ. ταχ. esmichae@cytanet.com.cy) ή με άλλο μέλος του Κοινοτικού Συμβουλίου ή με άλλο μέλος της Συντακτικής Επιτροπής.

Κηδείες:

2-6-2015 - Κηδεία Γιώργου Χατζηγέρου

25-7-2015 – Κηδεία Χρίστου Παπασταύρου (συζύγου Ανδρούλας Χ. Πρωτοπαπά)

31-7-2015 – Κηδεία Νίκης Στέλιου Χαραλάμπους

11-8-2015 – Κηδεία Μαρίας Κουρνάζου

13-8-2015– Κηδεία Μαρίας Σοφοκλέους (οι εισφορές έγιναν στον Π.Ο.Δ.Κ.)

Στις κηδείες του Γ. Χατζηγέρου, της Μ. Κουρνάζου και της Μ. Σοφοκλέους έγιναν εισφορές στον Πολιτιστικό Όμιλο «ΕΝ-ΔΟΞΗΣ» Κατωκοπιάς για το κοινωνικό και φιланθρωπικό του έργο, και στην κηδεία της Ν. Χαραλάμπους έγιναν εισφορές προς το Κοινοτικό Συμβούλιο Κατωκοπιάς.

19. Επιστημονικά νέα και συμβουλές

Ορθοδοντική θεραπεία για υγιή δόντια και όμορφο χαμόγελο για μικρούς και μεγάλους

της Δρος Μαριλένας Α. Σκυλλουριώτου

Η Μαριλένα Σκυλλουριώτου είναι Ειδικός Ορθοδοντικός- Οδοντίατρος DDS, Ms.Orth

Η ορθοδοντική είναι η ειδικότητα της οδοντιατρικής που έχει στόχο να διορθώνει και να τοποθετεί τόσο τα δόντια όσο και τις γνάθους στη σωστή τους θέση. Έτσι εξασφαλίζει τη σωστή λειτουργία του

στοματογναθικού συστήματος, βοηθά στη μάσηση, την ομιλία, την αισθητική του προσώπου, την πρόληψη από τερηδόνες και ουλίτιδες, αλλά χαρίζει ταυτόχρονα και όμορφο χαμόγελο.

Πότε πρέπει ένας γονιός να ανησυχήσει και να επισκεφθεί με το παιδί του τον ορθοδοντικό;

Θεωρείται σωστό να επισκέπτονται ειδικό ορθοδοντικό και να εξετάζονται όλα τα παιδιά στην ηλικία των 7 ετών περίπου, ανεξάρτητα με το εάν ο γονέας έχει ή όχι την υπόνοια ότι το παιδί χρειάζεται κάποια θεραπεία. Σ' αυτή την ηλικία πιθανόν να χρειαστεί μικρή, προληπτική παρέμβαση και διόρθωση, και έτσι να εξοικονομηθεί χρόνος, κόπος και χρήματα, σε σχέση με μια θεραπεία ενός περιστατικού που θα έχει εξελιχτεί με το χρόνο σε σοβαρό.

Ποια είναι όμως τα κυριότερα ορθοδοντικά προβλήματα που μπορεί κάποιος να παρατηρήσει;

Ορθοδοντικά προβλήματα

Προγναθισμός της άνω γνάθου

Ένα από τα χαρακτηριστικά του είναι ότι τα επάνω, μπροστινά δόντια προεξέχουν από τα κάτω υπερβολικά: τα «πεταχτά δόντια», όπως οι πιο πολλοί γονείς τα περιγράφουν. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε σκελετικό πρόβλημα ή σε συνδυασμό οδοντικού και σκελετικού προβλήματος. Το φυσιολογικό είναι τα επάνω να υπερκαλύπτουν και να εφάπτονται ελαφρώς, κατά το κλείσιμο του στόματος, με τα κάτω.

Προγναθισμός της κάτω γνάθου

Ένα από τα χαρακτηριστικά του είναι όταν τα κάτω, πρόσθια δόντια βρίσκονται κατά το κλείσιμο των δοντιών μπροστά από τα επάνω δόντια. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε σκελετικό πρόβλημα ή σε συνδυασμό σκελετικού και οδοντικού προβλήματος.

Ανοιχτή δήξη ή χασμοδοντία

Όταν τα μπροστινά ή και τα πλαϊνά δόντια δεν ακουμπάνε κατά το κλείσιμο καθόλου μεταξύ τους

Σταυροειδής σύγκλειση

Όταν τα άνω δόντια, κατά το κλείσιμο του στόματος (δάγκωμα) βρίσκονται πιο μέσα σε σχέση με τα κάτω. Αυτό μπορεί να συμβαίνει στη μία ή και τις 2 πλευρές. Πολλές φορές και σε σοβαρές περιπτώσεις συνδυάζεται και με προβλήματα ωτορινολαρυγγολογίας, όπως αδενοειδείς εκβλαστήσεις (κρεατάκια), αμυγδαλές, και με συμπτώματα, όπως ροχαλητό κατά τον ύπνο, αναπνοή με ανοιχτό στόμα κτλ. Ακόμη μπορεί να δημιουργηθεί ως επακόλουθο κάποιων παραλειπουμένων (κακών συνηθειών), όπως θηλασμό (πιπιλισμό) του δαχτύλου, λανθασμένη κατάποση, προς τα εμπρός προώθηση της γλώσσας.

Βαθεία δήξη

Όταν τα επάνω δόντια υπερκαλύπτουν τα κάτω περισσότερο από 1-2 mm. Μερικές φορές τα κάτω δόντια φτάνουν στον ουρανίσκο προκαλώντας τον τραυματισμό του βλεννογόνου της υπερώας.

Μετατόπιση της μέσης γραμμής

Όταν η μέση γραμμή των πάνω δοντιών δεν συμπίπτει με αυτή των κάτω. Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε σε οδοντικά προβλήματα (πρόωρη απώλεια νεογιλού δοντιού) είτε σε σκελετικά προβλήματα.

Έλλειψη χώρου

Η έλλειψη χώρου εμποδίζει κάποιο δόντι να ανατείλει σωστά στο στόμα. Μπορεί να προκύψει από πρόωρη απώλεια κάποιου νεογιλού δοντιού, τερηδόνα, λόγω μικρών οδοντικών τόξων κτλ.

Αραιοδοντία

Όταν υπάρχουν μεγάλα κενά ανάμεσα στα δόντια, λόγω δυσαρμονίας δοντιών-γνάθων, έλλειψης δοντιών κτλ.

Συνωστισμοί και στροφές των δοντιών (Crowding)

Όταν τα δόντια δεν είναι ευθυγραμμισμένα στο οδοντικό τόξο είτε λόγω έλλειψης χώρου ή άλλων αιτιών

Γιατί δημιουργούνται όμως τα ορθοδοντικά προβλήματα; Οι παράγοντες που εμπλέκονται στη δημιουργία των προβλημάτων είναι πολλοί. Τους κατατάσσουμε γενικά σε δύο κατηγορίες:

(α΄) τους **κληρονομικούς**, εκείνους δηλαδή που το παιδί έχει από τους γονείς του στη γενετική του πληροφορία για τη συγκεκριμένη δυσλειτουργία (π.χ. μία περίπτωση προγναθισμού την οποία συναντά κανείς σε κάποιον από τους γονείς ή τους παππούδες), και (β΄) τους **περιβαλλοντικούς** παράγοντες, εκείνους δηλαδή που επιδρούν μετά τη γέννηση και, ενώ η γενετική πληροφορία μπορεί να είναι σωστή, προκαλούν αλλοίωση στον τρόπο έκφρασής της, με αποτέλεσμα την απόκλιση από το φυσιολογικό (π.χ. μία πρόωρη εξαγωγή νεογνού δοντιού κυρίως λόγω τερηδόνας, απώλεια χώρου, πιπίλισμα του δαχτύλου ή μακροχρόνια χρήση της πιπίλας, λανθασμένη θέση της γλώσσας ή άλλες κακές συνήθειες).

Σε κάθε περίπτωση για τη διόρθωση όλων αυτών των προβλημάτων υπάρχουν πολλοί και διαφορετικοί ορθοδοντικοί μηχανισμοί, τόσο κινητοί όσο και ακίνητοι. Λειτουργούν ασκώντας ήπια, ελεγχόμενη πίεση στα δόντια και τις γνάθους και μπορούν με τη δράση τους να αλλάξουν τη θέση των δοντιών ή και να επηρεάσουν ακόμη και τη θέση των γνάθων. Ανάλογα με το πρόβλημα και την ηλικία επιλέγεται κάθε φορά ο κατάλληλος μηχανισμός.

Με την έναρξη της θεραπείας στη σωστή χρονική στιγμή, τη σωστή διάγνωση και τη σωστή επιλογή των μηχανισμών, σχεδόν το σύνολο των ορθοδοντικών προβλημάτων είναι αντιμετωπίσιμα και θεραπεύσιμα. Μη διστάσετε να επισκεφτείτε έναν ειδικό, για να σας ενημερώσει. Μη διστάσετε να δώσετε εφόδιο ζωής στο παιδί σας για υγεία και ομορφιά.

Η ορθοδοντική όμως είναι δυνατόν να εφαρμοστεί σε **κάθε ηλικία**. Το 25-35% των ορθοδοντικών ασθενών στον δυτικό κόσμο είναι ενήλικες. Εξάλλου το όμορφο χαμόγελο, η στοματική υγεία και η ποιότητα ζωής που συνεπάγονται δεν πρέπει να είναι προνόμιο μόνο των παιδιών αλλά αγαθό για τον καθένα.

Η ανάγκη για πιο διακριτικές ορθοδοντικές θεραπείες κυρίως στους ενήλικες ασθενείς οδήγησε σε αναζήτηση λύσεων χρησιμοποιώντας τεχνικές λιγότερο εμφανείς. Έτσι ο σύγχρονος ορθοδοντικός έχει μία σειρά από επιλογές στη διάθεσή του, ώστε η θεραπεία να γίνεται αποδεκτή χωρίς να επιβαρύνει τον ασθενή, όπως:

- γλωσσικά σιδεράκια τα οποία τοποθετούνται στην εσωτερική επιφάνεια των δοντιών και δεν φαίνονται

- δυνατότητα θεραπείας με διαφανείς νάρθηκες και
- κεραμικά λευκά brackets.

Με μία ορθή διάγνωση και το κατάλληλο σχέδιο θεραπείας από τον ορθοδοντικό, σε συνεργασία με έναν υπάκουο ασθενή, μπορεί να δημιουργηθεί ένα υγιές, λαμπερό και όμορφο χαμόγελο για τη ζωή του παιδιού σας ή το δικό σας.

20. Διαφημίσεις

Εδώ θα καταχωρούνται (δωρεάν) διαφημίσεις για επαγγελματικές δραστηριότητες Κατωκοπιτών.